

de
uitlaat

VAN DE REDACTIE

Een afscheid en een welkom

Voor u ligt het eerste nummer van de tiende jaargang van „de Uitlaat” en wij hebben gemeend deze uitgave voor het grootste deel te moeten wijden aan het afscheid dat wij hebben genomen van de heer Iken, aan wie na onze maatschappij ruim 35 jaar te hebben gediend, op eigen verzoek door de Raad van Bestuur op de meest eervolle wijze ontslag is verleend uit zijn functie van President-Directeur. Door de Raad werd hem voor zijn bijzondere verdiensten voor onze maatschappij de gouden Paketvaart-medaille aangeboden.

Ook vanaf deze plaats willen wij van de heer Iken hartelijk afscheid nemen en wij spreken de wens uit dat het hem gegeven moge zijn nog vele jaren in de allerbeste gezondheid van zijn zo welverdiend pensioen te genieten.

Tevens willen wij van de gelegenheid gebruik maken om onze nieuw benoemde President-Directeur Mr. D. F. de Koe een hartelijk welkom toe te roepen in zijn nieuwe functie. Wij mogen ons tot tolk maken van het gehele Paketvaart-personeel, wanneer wij onze nieuwe President-Directeur de verzekering geven dat hij, evenals zijn voorganger dit kon doen, steeds op onze volle medewerking bij zijn moeilijke taak zal kunnen rekenen.

de Uitlaat

personeelsorgaan
van de
n.v. Koninklijke
Paketvaart-
Maatschappij

10e jaargang no. 1
Januari 1955

Overneming van tekst en
illustraties alleen geoor-
loofd met bronvermelding

alle stukken „de Uitlaat”
betreffende te adresseren:
aan de redactie van
„de Uitlaat”
p/a K.P.M.

Medan Merdeka Timur 5
Djakarta

Dit nummer bevat o.a.:
President-Directeur Iken
ontving gouden Paketvaart-
medaille.

Recepties aan boord van
het ms. „Van Riebeeck”,
aan boord van het ss.
„Plancius”, in Hotel des
Indes en in de Djakarta
Club.

De eerste KPM-Nitour
cruise: het ms. „Ophir” op
reis met 132 passagiers.

Gezagvoerder Corsten reik-
te aan scheidende Presi-
dent-Directeur Iken oor-
konde uit.

De tankvaart gestart.

Belangrijke nieuwbouw-
opdrachten door onze
maatschappij.

De promoties!

Bij de foto's:

als omslag een foto van
de Gunung Agung op Bali,
genomen vanaf het ms.
„Batoela”, en gemaakt
door Gezagvoerder H.
Meyer. Het is de beste
foto van de maand en der-
halve ontvangt gezag-
voerder Meyer de uitge-
loofde prijs van Rp. 50.—

Op de binnenzijde van de
achterpagina een bekend
K.P.M.-kadebeeld te Tg.
Priok.
(foto: studio Tong & Tim)

n.v. Visser & Co.

Het ms. „Leksula” in Tjirebon's haven.

(foto: studio Tong & Tim)

Aftredende President-Directeur **in het goud gezet door de Raad van Bestuur**

De heer Iken ontving gouden Paketvaart-medaille

In zijn vergadering van 25 October 1954 heeft de Raad van Bestuur aan de heer D. Iken, op diens verzoek, met ingang van 1 Januari 1955 op de meest eervolle wijze ontslag verleend uit de functie van President-Directeur der n.v. Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.

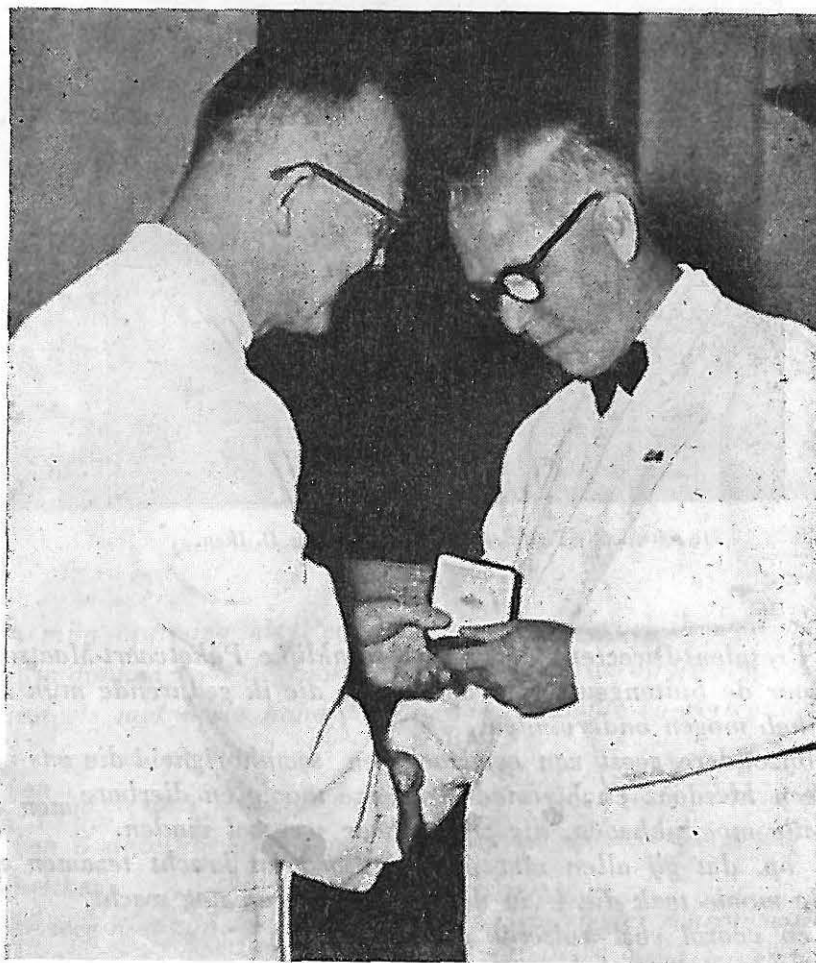
Voorts besloot de Raad van Bestuur om aan de heer Iken, bij zijn aftreden als President-Directeur, de gouden Paketvaart-medaille toe te kennen, in verband met zijn buitengewone verdiensten voor de maatschappij gedurende een dienstperiode van meer dan 35 jaar.

De grote waardering van de Raad van Bestuur voor het werk van de heer Iken is in de ondervolgende bewoordingen op de medaille tot uitdrukking gebracht :

„Als blijk van waardering en erkentelijkheid voor de belangrijke diensten, welke

D. Iken

*gedurende zijn dienstdtijd van 35 jaar aan de Koninklijke Paketvaart-Maatschappij heeft
bewezen, heeft de Raad van Bestuur deze gedenkpenning doen slaan”.*

*Namens de Raad van Bestuur overhandigde Mr. De Koe op Donderdagavond
16 December j.l. in de Djakarta Club, in tegenwoordigheid van ruim 400
K.P.M.-ers, aan de scheidende President-Directeur Iken de gouden Paketvaart-
medaille.*

Bij een aftreden

De scheidende President-Directeur de heer D. Iken.

Bij mijn aftreden als President-Directeur der n.v. Koninklijke Paketvaart-Maatschappij is het mij een behoefte U allen te danken voor de buitengewone medewerking die ik gedurende mijn loopbaan als Directeur en President-Directeur van U heb mogen ondervinden.

Het is voornamelijk de bijzondere geest van eendracht en saamhorigheid die ons personeel bindt tot één grote Paketvaart familie. Alleen hierdoor en hiermede zal onze mooie en dierbare Paketvaart kunnen blijven bloeien en groeien, ondanks alle moeilijkheden, die zij op haar weg zal vinden.

Ik vertrouw er dan ook op, dat gij allen met nieuwe moed en kracht tezamen met Uw Directie Uw schouders zult zetten onder de mooie taak die U in de komende jaren nog wacht.

Ik wens U allen succes en vooral veel huiselijk geluk toe.

D. Iken

In zijn vergadering van 25 October 1954 heeft de Raad van Bestuur, in verband met het aftreden van de heer D. Iken als President-Directeur van de n.v. Koninklijke Paketvaart-Maatschappij, met ingang van 1 Januari 1955 de heer Mr D. F. de Koe tot diens opvolger benoemd.

Namens het gehele personeel wensen wij Mr De Koe van harte geluk met deze benoeming.

Bij een aanvang

Onze nieuwe President-Directeur Mr D.F. de Koe

Bij de aanvang van mijn optreden als President-Directeur gevoel ik voor alles behoefte om mijn voorganger, namens ons allen, te danken voor de voortreffelijke wijze, waarop hij sinds April 1952 onze Maatschappij heeft geleid, daarbij eensdeels met vaste hand koersend in bekende en vertrouwde wateren, anderdeels voorzichtig manoeuvrerend in nieuwe zeegebieden.

Aan mij is thans opgedragen deze leidende taak voort te zetten, een opdracht die alleen tot een goed einde is te brengen, indien ik van U dezelfde grote mate van hulp en medewerking mag ondervinden, die U aan de heer Iken hebt willen schenken.

Gemakkelijk zal onze weg niet zijn en om de K.P.M. in de rij der scheepvaartmaatschappijen de plaats te laten behouden, die zij zich tot dusver verworven heeft, zullen wij hard en met inzet van al onze krachten moeten werken.

In dit opzicht zal ik U graag voorgaan.

Personeel Hoofdkantoor nam op waardige wijze officieel afscheid van de heer Iken

Namens de Raad van Bestuur overhandigde Mr. De Koe aan President-Directeur de gouden Paketvaart-medaille

Uit alle windstreken van Djakarta kwam op Donderdag 16 December jl. des avonds om 8 uur het praktisch voltallige hoofdkantoor-personeel naar de Djakarta Club om officieel afscheid te nemen van de scheidende President-Directeur de heer Iken en tevens om de nieuwe benoemde President-Directeur Mr. De Koe met diens benoeming' geluk te wensen.

De ruime zalen van de Djakarta Club waren daartoe op feestelijke wijze versierd en de binnenkomende dames en heren werden al direct prettig gestemd mede door de opgewekte klanken van het orkestje van de club.

Nadat een ieder bij de recipiërende directie en hunne dames zijn opwachting had gemaakt, zocht men zich een zitje en al spoedig was elk der aanwezigen van een koele dronk voorzien.

Omstreeks 9 uur werden alle dames en heren uitgenodigd om te luisteren naar een toespraak van Mr De Koe, waartoe allen zich naar het midden van de grote binnenzaal begaven

Na een korte inleiding tot alle aanwezigen, richtte de heer De Koe zich tot de heer Iken. Hij herinnerde er aan, dat de Directie in Indonesië uit de correspondentie met Amsterdam ervan op de hoogte was, dat aan de heer Iken, op zijn verzoek, door de Raad van Bestuur ontheffing was verleend uit zijn functie van President-Directeur met ingang van 1 Januari 1955.

„Dir”, vervolgde de heer De Koe, „is volkomen juist, maar het is slechts de halve waarheid. Want in de eerste plaats heeft de Voorzitter van de Raad aan dit aftreden zeer waarderende woorden gewijd en vervolgens heeft hij aan de Raad voorgesteld om aan jou, als erkentelijkheid voor de belangrijke diensten welke jij gedurende meer dan 35 jaren aan de K.P.M. hebt bewezen, de gouden Paketvaartmedaille toe te kennen; een voorstel, dat door de leden van de Raad met grote instemming en bijval werd ontvangen. Aan mij werd de aangename opdracht gegeven om deze medaille aan jou, namens de Raad, te overhandigen bij een daartoe geschikt geachte gelegenheid. Ik heb gemeend, dat hiervoor geen beter moment was te kiezen dan tijdens de receptie van vanavond, omdat nu om jou heen verzameld zijn zoveel van de leden van het personeel, waarmee jij lange jaren nauw en dagelijks hebt samengewerkt, terwijl ik in de hier aanwezige gezagvoerders en officieren graag de verte-

genwoordigers zie van de vloot, die steeds in zo'n hoge mate jouw belangstelling heeft gehad”.

Vervolgens memoreerde de heer De Koe dat in 1938 de gouden Paketvaart-medaille werd ingesteld en hoe bij haar instelling werd bepaald, dat deze door de Raad van Bestuur kan worden toegekend aan hen, die zich gedurende een periode van 50 jaar of langer op bijzondere wijze verdienstelijk hebben gemaakt jegens de K.P.M. Hij wees er op, dat tot dusverre de medaille was toegekend aan de heren J. D. Brand, C. ter Poorten en M. C. Koning, waarna hij als volgt sprak :

„Beter dan de volledigste opsomming van al jouw verdienstelijke daden en strevingen, op hoe voortreffelijke wijze deze ook onder woorden zouden worden gebracht, toont, naar mijn mening, het feit dat jij door de Raad van Bestuur in de rij wordt geplaatst met de zojuist door mij genoemde mannen, welk een grote waarde aan jouw werk voor de K.P.M. door de Raad wordt toegekend. Ik prijs mij gelukkig, dat ik de gouden medaille, namens de Raad van Bestuur, aan jou mag overhandigen en dat ik de eerste kan zijn, die jou met deze opmerkelijke onderscheiding kan gelukwensen”.

Alvorens tot de uitreiking over te gaan, las de heer De Koe nog de opdracht voor, welke in de medaille is gegraveerd en die als volgt luidt:

Als blijk van waardering en erkentelijkheid voor de belangrijke diensten welke

D. Iken

gedurende zijn diensttijd van 35 jaar aan de n.v. Koninklijke Paketvaart-Maatschappij heeft bewezen, heeft de Raad van Bestuur deze gedenkpenning doen slaan.

2 Juni 1919 — 31 December 1954

Met het verzoek een driewerf hoera uit te brengen op de heer Iken, waaraan van harte door alle aanwezigen werd voldaan, besloot de heer De Koe zijn toespraak, die niet had nagelaten op de toehoorders diepe indruk te maken.

Hierna kreeg de heer Iken gelegenheid om de heer De Koe te antwoorden. Spreker begon met de zeggen hoe hij volkomen was verrast met de hoge onderscheiding die de Raad van Bestuur hem had toegekend en hij dankte dit college dan ook bijzonder voor de aan hem uitgereikte gouden Paketvaart-medaille. Verder dankte hij de heer De Koe voor diens hartelijke woorden tot hem gesproken.

De heer Iken memoreerde nog dat hij nimmer datgene in zijn carrière had kunnen bereiken dat hij had bereikt, indien niet ieder lid van het K.P.M.-personeel, van hoog tot laag, hem bij zijn veelomvattende taak zo bijzonder had terzijde gestaan. Hij sprak de wens uit dat zijn opvolger, Mr De Koe, dezelfde mate van medewerking van het personeel zou mogen ontvangen als hij altijd had gehad. Hij eindigde zijn toespraak met de aanwezigen te verzoeken een driewerf hoera uit te brengen op de toekomst van de Koninklijke Paketvaart-Maatschappij, aan welke uitnodiging een ieder enthousiast gehoor gaf.

Hierna trad Dr. Weinmann, Chef van de Medische Dienst, naar voren en sprak de scheidende President-Directeur als volgt toe :

Zeer geachte heer Iken,

Op verschillende wijze is Uw loopbaan bij onze maatschappij geschetst en daarbij is gewezen op de diverse werkzaamheden door U verricht in het belang van onze maatschappij.

Het is mij een groot voorrecht, dat het gezamenlijke walpersoneel mij heeft verzocht, namens hen allen, U toe te spreken en van deze gelegenheid tevens gebruik te maken U enige geschenken aan te bieden, welke het gezamenlijke walpersoneel, van hoog tot laag, gemeend heeft U, bij het scheiden van de markt, mede te geven als een herinnering aan de tijd, dat U niet alleen Directeur der maatschappij was en derhalve slechts een klein gedeelte van het walpersoneel met U heeft

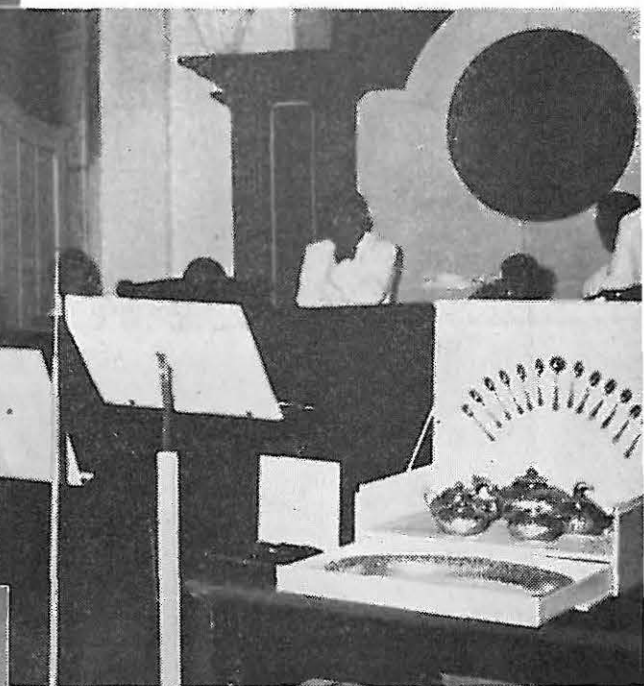
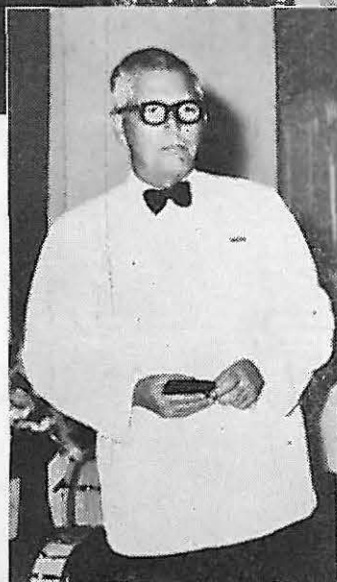
(vervolg op pagina 8)

De recipiërende K.P.M.-Directie in de Djakarta Club, v.r.n.l.: de scheidende President-Directeur de heer D. Iken, Mevrouw E.C.W. de Koe, de nieuw benoemde President-Directeur Mr. D. F. de Koe, Mevrouw J. Harinck en Directeur H. Harinck. (De heer en mevrouw De Geus zijn op deze foto niet te zien, terwijl de heer en mevrouw Pronk van Hoogeveen met verlof in Nederland verblijven.)

Op de rug gezien enkele leden van het personeel die hun opwachting kwamen maken, v.l.n.r.: Mevrouw A.M.S. Fels, de heer W.F.J. Fels, Mevrouw M. Gerungan en de heer D. M. Gerungan.

De scheidende President-Directeur D. Iken nadat hem de gouden Paketvaart-medaille en de cadeaux van het gehele walpersoneel waren aangeboden.

Daartoe uitgenodigd door Mr. De Koe brachten alle aanwezigen een driewerf hoera uit op de heer Iken.

Na afloop van het officiële gedeelte van de receptie in de Djakarta Club bestond er volop gelegenheid voor een dansje.

Een in alle opzichten geslaagde feestavond is het geworden, waar het personeel te Djakarta nog lange tijd met veel genoegen aan zal terugdenken.

(foto's: Studio Tong & Tim)

samengewerkt, doch vooral om het feit, dat U de laatste 2½ jaar President-Directeur bent geweest van ons allen.

In deze periode heeft U getoond, als hoogste chef van ons, onze belangen naar Uw beste weten en kunnen te hebben behartigd. Het is dan ook hierom, dat wij node afscheid van U nemen, ofschoon, waar de veranderde tijdsomstandigheden een grote wissel hebben getrokken, niet alleen op Uw gestel maar ook op Uw beleid, U een welverdiende rust hebt verdiend. Wij allen wensen U een voorspoedige reis naar het Moederland en daarna een verder leven zoals U dit Uzelf hebt voorgesteld, hetwelk in alle opzichten daaraan moge beantwoorden.

Waar wij thans officieel van U hebben afscheid genomen, rest mij nog, namens het gehele walpersoneel een hartelijk welkom toe te roepen aan onze nieuwe President-Directeur Mr De Koe, van wie wij hopen dat hij als hoogste baas, de voetsporen moge drukken van zijn voorganger.

Heer Iken, ik heb de eer U, namens het gehele walpersoneel der maatschappij, deze geschenken aan te bieden.

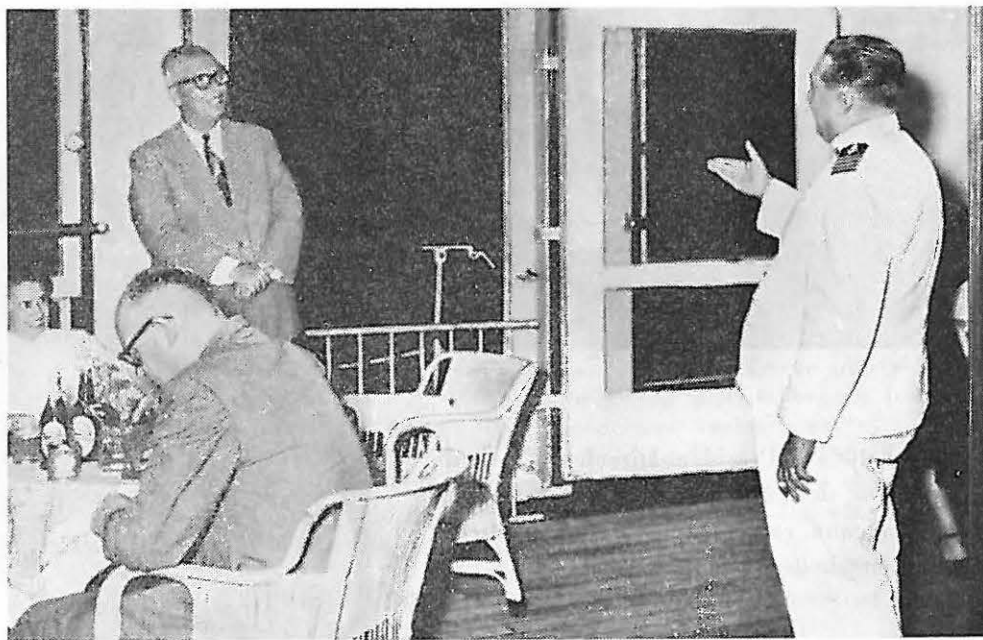
Dr. Weinmann overhandigde hierop aan de heer Iken een Djokjaas' zilveren theestel met bijbehorend blad, een étui met 6 gouden mocca-lepeltjes, een gouden suikerschepje en een gouden lepelvaasje. Dat deze bijzonder fraaie cadeaux bij de heer Iken in de smaak vielen behoeft verder geen betoog. De heer Iken dankte daarop Dr. Weinmann en verzocht hem zijn hartelijke dank aan het gehele walpersoneel te willen overbrengen.

Alle aanwezigen werden daarop in de gelegenheid gesteld de gouden Paketvaart-medaille en de aangeboden cadeaux te bezichtigen.

Het officiële gedeelte van de avond was hiermede ten einde. Men deed daarna het koude buffet alle eer aan en, na afloop van al de geboden lekkernijen, nadat het orkestje was begonnen met het spelen van dansmuziek, waagden de meesten zich op de dansvloer.

Het middernachtelijke uur was reeds heel lang verstreken voordat de laatste bezoekers eraan dachten huiswaarts te keren. Men kon niet alleen terugzien op een zeer geslaagde avond, doch door de geanimeerde stemming welke er had overheerst kon men eigenlijk na afloop beter spreken van een feestavond voor het personeel, waarbij de directie aanwezig was geweest! Een avond om niet gauw te vergeten.

Receptie aan boord van het ms. „Van Riebeeck”

Op Maandag 13 December jl. werd aan boord van het ms. „Van Riebeeck”, binnenliggende te Tg. Priok, door de K.P.M.-Directie de eerste receptie gegeven in verband met het aftreden van de heer Iken als President-Directeur en het optreden van Mr. De Koe als President-Directeur met ingang van 1 Januari 1955.

Deze receptie werd speciaal gegeven voor de gezagvoerders en officieren van de op die dag binnenliggende K.P.M.-schepen te Tg. Priok. Gezagvoerder R. D. Wasterval, commodore van de K.P.M.-vloot en gezagvoerder van het ms. „Van Riebeeck”, trad als gastheer op.

Op de bovenste foto ziet u het moment waarop gezagvoerder Wasterval de heer Iken toesprak en hem namens de vloot een cassette met tafelzilver overhandigde. Op de voorgrond, luisterende naar de toespraak van kapitein Wasterval, Mr. De Koe.

De onderste foto werd gemaakt nadat het officiële gedeelte van deze genoeigelijke avond voorbij was en de heer Iken zich met de aanwezige gasten onderhield. Geheel rechts de scheidende President-Directeur, de heer Iken.

foto's: Studio Tong & Tim

Per auto naar

Zuid-Frankrijk
Italië, Oostenrijk
en Duitsland

II

Van Cannes uit werd de tocht langs de Franse Riviera voortgezet. Nadat de auto was doorgesmeerd en gecontroleerd staken we de grens over bij Ventimiglia. Het eerste gedeelte van de Italiaanse Riviera lijkt veel op de Franse, doch men ziet er niet zo bijzonder veel toeristen. De prachtige route loopt geheel langs de kust: San Remo, Impéria, Savona en het amfitheatersgewijs tegen de heuvels opgebouwde Genua. Ook daar waren, zoals in alle Italiaanse steden, de oude renaissance gebouwen te zien, doch wij wilden verder de kust langs, tot Rapallo, een mooie weg met de nodige tunnels en haarspeldbochten. Voor het vallen van de avond bereikten we Chiavari. Het aldaar gelegen officiële kampeerterrein van de Federazione Italiana del Campeggio bleek echter een afgerasterd keihard terrein te zijn, waarop geen grassprietje groeide en waar tussen talloze auto's en motoren zich de tenten Levonden. Bij de ingang bevond zich een officieel bureau, de kampeergelden waren hoog, kortom een goed renderend zaakje waar niet veel genoegens van het kamperen in de vrije natuur waren overgebleven. Zelf een kampeerplaats zoeken op een stukje grond bij een boer durfden wij niet aan; men had ons nl. gewaarschuwd dit niet te doen en in Italië alleen op bewaakte terreinen te kamperen.

De volgende morgen vroeg braken wij weer op en reden langs de smalle binnenwegen verder door het gebergte in de richting van Parma. Daarna gaat de weg door een gedeelte van de Povlakte, totdat men via een pontonbrug aan de noordzijde belandt. Wij passeerden Mantua, daarna Verona, waar wij de weg insloegen naar het Garda-meer, aangezien daar verschillende goede kampeerterreinen moesten zijn. Na enige tijd langs het Garda-meer te hebben gereden kozen we het mooiste terrein bij Bardolino uit, aan het meer gelegen, heerlijk zwemwater, niet al te druk en zeer behoorlijk begroeid. Het weer hield zich goed; de volgende dag lieten we onze tent rustig staan om op ons gemak Verona te gaan verkennen. Wij troffen op het kampeerterrein vele nationaliteiten aan. Evenals in Nederland waren de Duitse motortouristen hier verre in de meerderheid. Van een gezellige Weense familie kregen wij

(vervolg zie pagina 18)

Receptie in Hotel des Indes

Op Woensdagavond 15 December a.p. werd in de bovenzaal van Hotel des Indes te Djakarta door de K.P.M.-Directie, in verband met het aftreden van de heer Iken en de benoeming tot President-Directeur van Mr. De Koe met ingang van 1 Januari 1955, een receptie gegeven bestemd voor autoriteiten en vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven in genoemde stad.

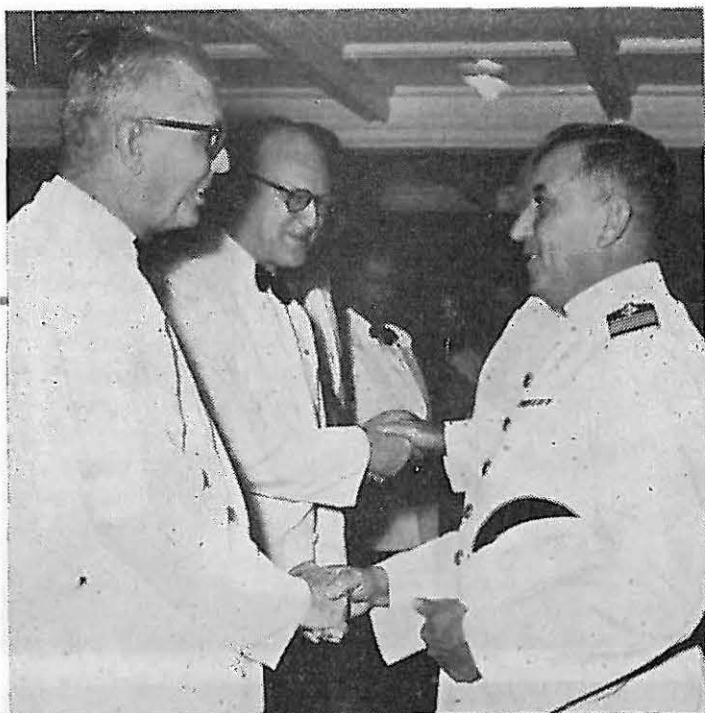
Op de bovenste foto : de heer Iken wordt begroet door Majoor Soekardjo-Hoofd van de D.A.A.D.; geheel rechts Mr. De Koe.

De onderste foto geeft een overzicht van deze druk bezochte en geanimeerde receptie, na afloop waarvan menigeen nog nableef om een dansje te doen.

(foto's: Studio Tong & Tim)

Receptie a/b van het ss. "Plancius"

Op Maandag 20 December jl. werd, i.v.m. het a.s. vertrek van President-Directeur Iken en de benoeming van Mr. De Koe tot diens opvolger, door de KPM-Directie aan boord van het ss. „Plancius” een receptie gehouden. Deze receptie werd gegeven voor gezagvoerders en officieren der te Tg. Priok binneliggende schepen, het aldaar werkende KPM-personeel, alsmede voor de zeer vele relaties van onze maatschappij te Tg. Priok. Kapitein H.A. Corsten, gezagvoerder van het ss. „Plancius”, trad als gastheer op.

Op de bovenste foto: De heer Iken wordt begroet door Kapitein J. Klijn, gezagvoerder van de „Both”.

De onderste foto toont een groepje officieren van onze vloot met hunne dames.

(foto's: Studio Tong & Tim)

Moderne walvisvangst.

Jaarlijks gaan 12.000 mannen op walvisvangst in het Zuidelijke deel van de Pacific of van de Atlantische oceaan. Dr. R.B.B. Robertson, die als scheepsdokter met één van de grote expedities meeging, schrijft er over in een boek: „Of whales and man”. Moderne walvisvangst is tot een groot bedrijf gegroeid, dat vaak clandestien wordt uitgevoerd.

Jaarlijks gaan zo ongeveer 20 expedities naar de Zuidelijke Poolzee. Zij brengen van hun tochten een 20.000 walvissen terug. De Britten en Noren

zijn de grootste organisatoren op dit gebied. De expedities worden gevormd door een soort „fabrikschip”, dat vergezeld wordt door acht of negen kleinere walvisvaarders, die de walvissen vangen om deze naar de „fabriek” te brengen, waar zij onmiddellijk zodanig worden ontleed dat de diverse producten: vlees, traan, baleinen, enz. afzonderlijk worden klaar gemaakt. Volgens de nieuwste techniek wordt er ook een klein radio-zendertje, dat automatisch werkt, in het walvislijf geschoten zodat men 't drijvende karkas nog op grote afstand vinden kan.

Eerste K.P.M.- na de De „Ophir” met 132 naar de mooiste

Dinsdag 21 December jl., des morgens om 10 uur precies, vertrok het ms. „Ophir”, onder commando van gezagvoerder M. C. Motta, met 132 passagiers op een 14-daagse cruise door mooi-Indonesië. Door het praktisch wegvallen van de mogelijkheid om heden ten dage bootreizen te maken naar het naburige buitenland, was men op het idee gekomen om een grote vakantie-reis door de Indonesische Archipel te gaan maken. Voor de eerste maal na de oorlog heeft onze maatschappij weer een schip beschikbaar gesteld om zodoende bij te dragen het tourisme in Indonesië nieuw leven in te blazen.

Er heerste een ware feeststemming onder de passagiers op die Dinsdagmorgen, toen de „Ophir” Priok's eerste haven verliet op een cruise, welke in samenwerking met het touristenbureau Nitour was uitgestippeld.

De „Ophir”, die speciaal voor deze vacantiereis door onze maatschappij was uitgerust, was ten behoeve van de door Nitour geboekte vakantie-gangers uit haar normale lijndienst genomen.

Wij zijn op die ochtend van vertrek eens een kijkje aan boord gaan nemen en wij waren eerlijk gezegd stomverbaasd over hetgeen er door onze mensen allemaal was gedaan om deze komende zeereis tot een onvergetelijke te maken: de „Ophir” was tot een ware mailboot omgetoverd!

— Is er misschien iemand die niets over mijn Afrikatrip wil horen?

Nitour Cruise

oorlog

enthousiaste passagiers
plekjes in Indonesië

Er was een groot zwembad door onze Technische Dienst ingebouwd, verder zagen wij een gezellig ingerichte bar, talrijke schuimrubberen matrassen die voor de a.s. zonnebaders klaar lagen, overal leuke zitjes in de salons en op de dekken. Het gehele schip was gepavoiseerd en overal klonken uit de aanwezige luidsprekers opgewekte klanken. Vanaf de reling hing een waar gordijn van serpentines, die de vertrekkende hadden afgeworpen naar de zich op de K.P.M.-kade bevindende wegbrengers.

Om 10 uur precies kwam de „Ophir” los van de kant en stoomde langzaam Priok's eerste haven uit; verschillende binnenliggende K.P.M.-schepen lieten 3 stoten op de stoomfluit horen, terwijl door middel van vlaggeseinen aan de „Ophir” een goede reis werd toegewenst.

Het reisprogramma voor deze eerste cruise was als volgt vastgesteld: Tg. Priok — Balikpapan — Menado — Bitung — Gorontalo — Kolonedale — Straat Buton — Buton — Straat Larentuka — Straat Sapé — Padangbaai — Surabaia — Semarang — Tg. Priok, alwaar men op 5 Januari bij daglicht hoopt aan te komen.

Wij zijn er ten volle van overtuigd, dat de passagiers een hoogst aangename reis zullen hebben gehad en dat men van de vele mooie plekjes, die Indonesië rijk is, bijzonder zal hebben genoten.

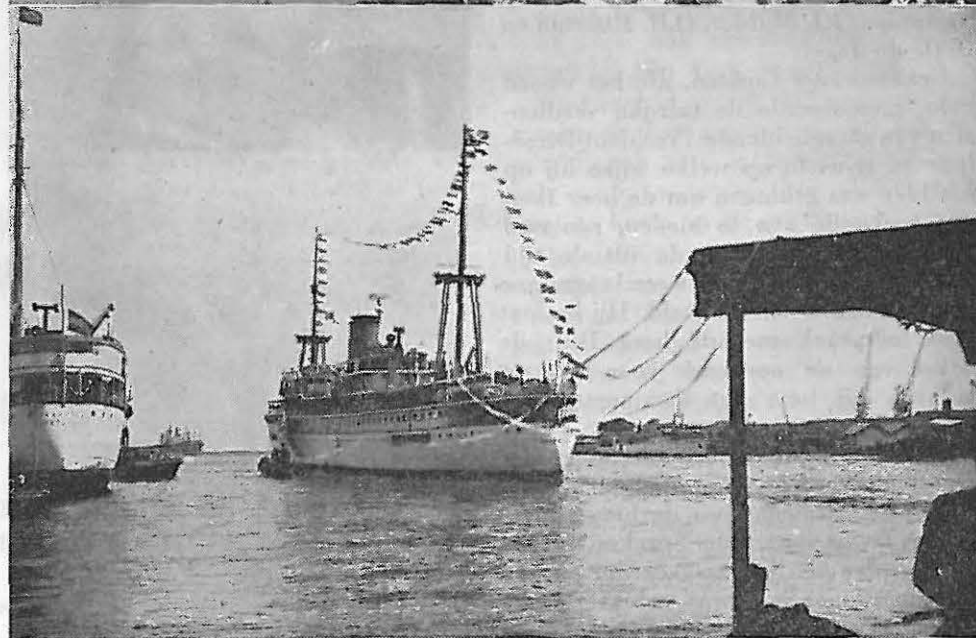
In ons volgende nummer hopen wij uitvoeriger op deze reis terug te komen.

Bij de onderste foto:

Na afloop van het uitreiken van de oorkonde aan de scheidende President-Directeur Iken aan boord van het ss. „Plancius” werd nevenstaande foto van de directie en dienstchefs, te midden van het I.V.P., gemaakt.

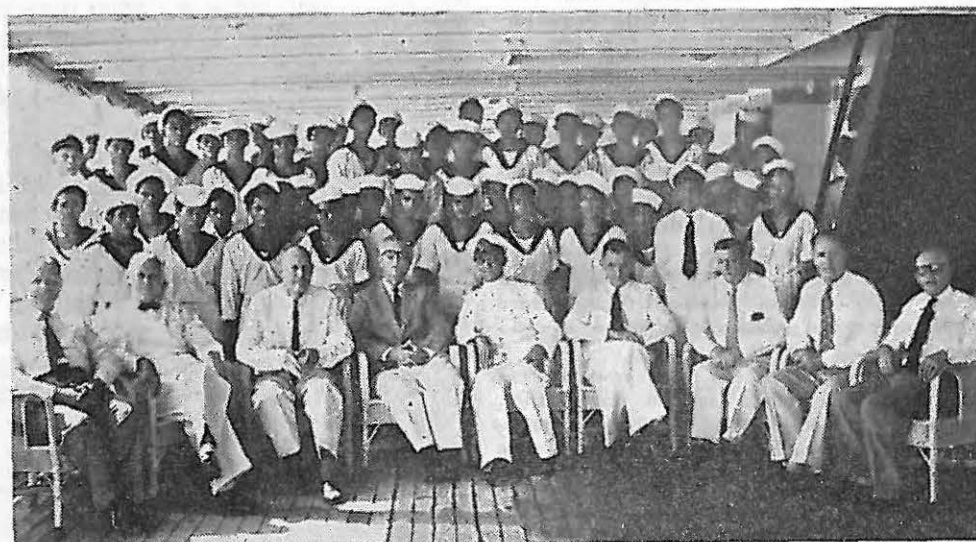
Op de voorgrond v.l.n.r.: A. Knoppies (Chef Vervoer); J.J. Mulder (Chef Civ. dienst); de nieuw benoemde President-Directeur Mr. D.F. de Koe, de aftredende President-Directeur D. Iken; de gezagvoerder van de „Plancius” H. A. Corsten; Directeur H. Harinck; Directeur J. F. P. de Geus; O. H. Rijtsema (Chef Naut. dienst) en B.D. de Jager (Chef Techn. dienst).

(foto: studio Tong & Tim)

Op 21 December a.p. vertrok vanuit Tg. Priok het ms. „Ophir” met 132 passagiers aan boord op een 14-daagse cruise.

(foto's: Studio Tong & Tim)

Gezagvoerder Corsten reikte aan scheidende President-Directeur Iken oorkonde uit

Op Dinsdagmorgen, 21 December jl., vond aan boord van het ss. „Plancius” een korte plechtigheid plaats.

Kapitein H. A. Corsten, gezagvoerder van genoemd schip, had het plan opgevat om de scheidende President-Directeur Iken een oorkonde aan te bieden namens gezagvoerder, officieren, onderofficieren en verdere bemanning van de „Plancius”.

Deze uitreiking geschiedde in tegenwoordigheid van de heren Directeuren Mr. D. F. de Koe, H. Harinck en J.F.P. de Geus. (Zoals onze lezers bekend is bevindt Directeur Pronk van Hoogeveen zich met verlof in Europa). Tevens waren aanwezig de Chefs van dienst A. Knoppies, J.J. Mulder, O.H. Ritsema en B.D. de Jager.

Gezagvoerder Corsten, die het woord nam, memoreerde de talrijke verdiensten van de scheidende President-Directeur en schetste op welke wijze hij op het idee was gekomen om de heer Iken een oorkonde aan te bieden, een oud gebruik dat nog dateerde uit de tijd van de V.O.C. en thans weer langzamerhand in ere wordt hersteld. Hij besloot zijn toespraak met de heer Iken de tekst van de oorkonde voor te lezen waarna hij hem het document overhandigde.

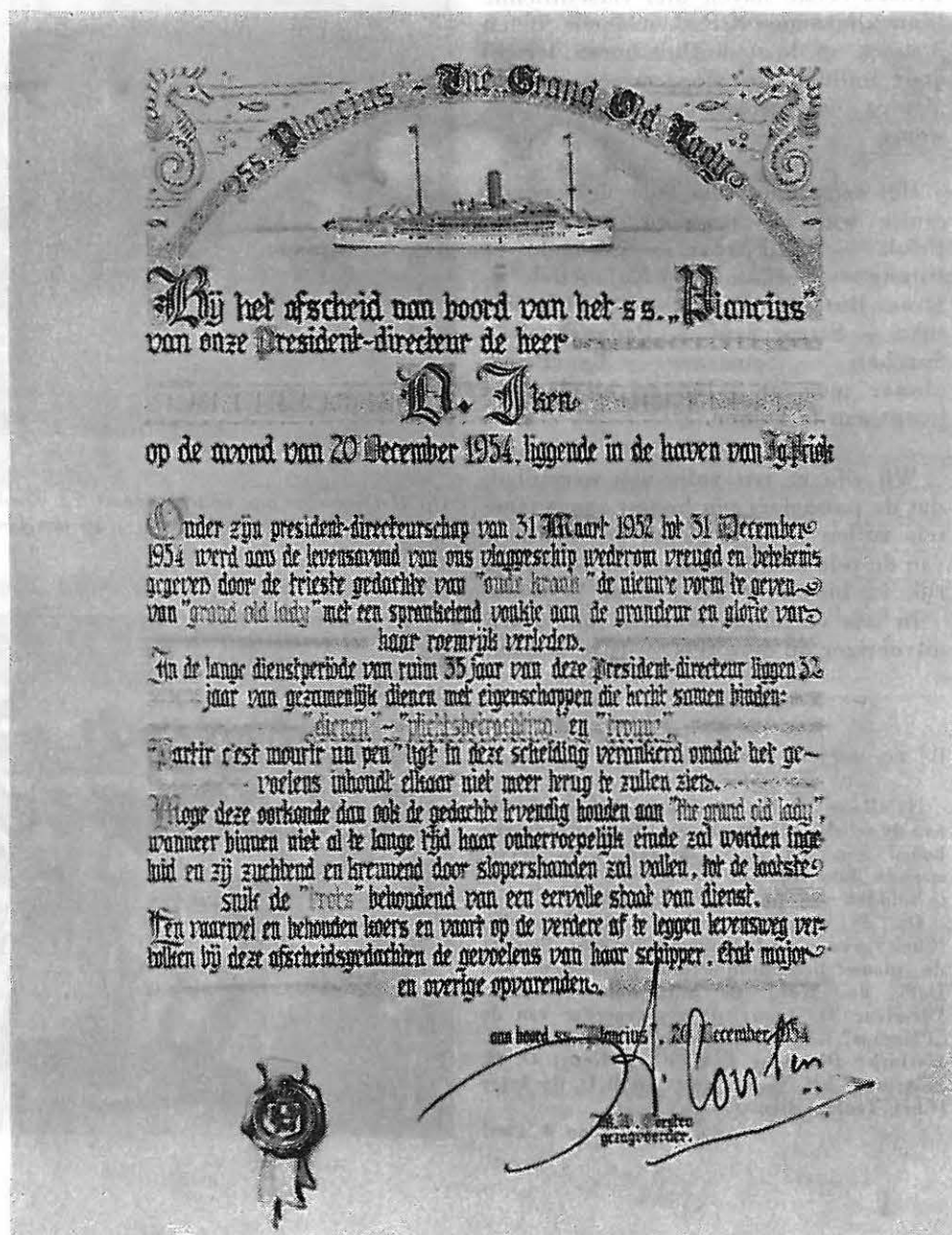
De heer Iken dankte hierna gezagvoerder Corsten voor diens hartelijke toespraak alsmede voor de hem aangeboden fraaie oorkonde. Spreker merkte nog op dat het de gezagvoerder en zijn mannen inderdaad was gelukt om de bijnaam van de „Plancius” van „oude kraak” te doen wijzigen in „grand old lady”. De heer Iken besloot zijn toespraak met alle aanwezigen uit te nodigen een driewerf hoera uit te brengen op de toekomst van de Koninklijke Paketvaart, aan welk verzoek door een ieder enthousiast werd gevolg gegeven.

De heer Iken dankte hierop alle officieren, onderofficieren en verdere bemanning persoonlijk met een handdruk, waarna deze plechtigheid, de laatste officiële afscheidsbijeenkomst belegd voor de scheidende President-Directeur, tot het verleden behoorde.

Bij nevenstaande foto's: De bovenste foto toont het moment waarop gezagvoerder Corsten, na zijn toespraak, officieel afscheid neemt van de heer Iken.

De onderste foto is een foto-reproductie van de oorkonde, welke door de gezagvoerder, officieren, onderofficieren en verdere bemanning van het ss. „Plancius” aan de scheidende President-Directeur werd aangeboden.

foto's: Studio Tong & Tim

D. I K E N

Het einde van dit jaar brengt voor onze maatschappij de commandowisseling in de hoogste functie die wij kennen n.l. die van President-Directeur.

Het komen en gaan van mensen in alle levensschakelingen is te vergelijken met het getij met haar rijzen en dalen.

Alles is in wezen een cirkelgang, omdat elk begin reeds in wezen het einde inhoudt. De realiteit van dit alles is zo goed te constateren in aanvaarding en beëindiging van een werkkring. Staat men op het eind van een carrière dan vervaagt wat is meegemaakt in de lange jaren van arbeid en men vraagt zich af waar de tijd is gebleven.

In een oud Hindoe gezegde komt e.e.a. zo zinrijk naar voren n.l. : dat bij het afsluiten van een bepaalde levensperiode telkens weer een stukje van de eigen persoonlijkheid moet worden prijsgegeven totdat bij de levens-eindstreep de gehele persoonlijkheid verdwijnt.

Nu wij afscheid nemen van President-Directeur Iken, die een werkkring afsluit van bijna 36 jaar, kwamen de regelen hierboven in onze gedachten. Zullen het ook de gevoelens en gedachten van de scheidende zijn?

Wij kunnen het slechts gissen. Maar wel staat vast dat er voldoening zal zijn over een eervolle staat van dienst bij onze K.P.M.

Op reeds zeer jeugdige leeftijd kwam Daan Iken in K.P.M. dienst. Hij was slechts 17 jaar oud. Oorspronkelijk had hij naar zee gewild maar, mede op advies van zijn oom de bekende leraar ex-gezagvoerder Fleming, werd het verlangen naar varen omgezet in varen op het droge, op het kantoor van een rederij. Geboren te Djakarta op 5 April 1902 werd de top van de carrière gemaakt in deze stad. Hoe weinig zal de jeugdige Iken dit alles hebben kunnen vermoeden.

Bekwaamheid en karakter zijn voor de mens twee belangrijke maar geheel afzonderlijke eigenschappen.

De bekwaamheid van onze Baas is boven elke twijfel verheven. In het bijzonder konden de naaste medewerkers dit goed ervaren, waarbij de grote en algemene kennis van de Paketvaart en een aangeboren redersinstinct sterk naar voren kwamen.

De stappen van de onderste tree van de ladder naar de hoogste top van een bedrijf vormen vaak een boeiend relaas. Zo is er dan ook veel te vertellen van de K.P.M. loopbaan van onze vertrekkende President-Directeur.

In het bestek van dit afscheidswoord is dit niet mogelijk en wij moeten volstaan met slechts enkele bijzonderheden. In dienst werd getreden op 2 Juni 1919 en met het neerleggen van het President-Directeurschap op 1 Januari 1955 heeft de heer Iken er bijna 36 jaren op zitten. In deze periode valt de naoorlogse tijd van de eerste Wereldoorlog, terwijl de tweede Wereldoorlog hem internering bracht. Promotiepie-

ken zijn de jaren 1934, 1940 en 1948 als respectievelijk: afd. chef, dienstchef en directeur om tenslotte op 31 Maart 1952 te worden benoemd tot President-Directeur. Door de heer Iken werd gearbeid op en leiding gegeven aan belangrijke afdelingen op het hoofdkantoor, maar ook op de agent-schappen vinden we hem in de loop van de jaren terug, o.a. tweemaal te Singapore met zelfs een periode van vijf jaar achter elkaar en voorts tweemaal als agent Semarang.

Zowel de administratieve als de praktische kant van onze maatschappij leerde de heer Iken dan ook terdege kennen waardoor hij, met eenmaal het roer zelf in handen, de juiste Paketvaart-koers kon bepalen.

Naast de succesvolle carrière bij de K.P.M., mocht Daan Iken het in de militaire dienst niet zover brengen. Wij noteerden als zijn huidige militaire status: „matroos bij de Koninklijke Nederlandse Marine met stamboek no. 49902". De stand van matroos blijkt derhalve nog vele mogelijkheden in zich te houden en zijn mede-wapenbroeders van zijn miliciënjaar kunnen dan ook met trots op de bereikte resultaten van matroos zonder vooruitzichten no. 49902 wijzen.

Het karakter van President-Directeur Iken vertoont sterk behoudendheid en geloof in eigen kunnen. Bij het werk stond hij bekend dat hij niet gemakkelijk van zijn stuk was te brengen en dat hij koppig kon blijven vasthouden aan wat hij zag als maatschappijbelang. Hoewel bescheiden in optreden naar buiten, wist hij zich als hoogste gezagsdrager te doen respecteren; tekst en uitleg te moeten geven in de kamer van deze President-Directeur over Paketvaart-zaken e.d. was bepaald niet altijd eenvoudig.

Een andere zijde van het karakter van de heer Iken wijst op verbondenheid met familie en goede vrienden.

Hoewel ongehuwd hield hij van kinderen en hij kon daarbij kind zijn met de kinderen. Het water was zijn element en praktisch elke Zondag kon men de K.P.M. Boss zien zwemmen en duiken op de Jachtclub van Djakarta.

Hij hield van bloemen, goede muziek en had smaak voor en kennis van Chinees porcelein en schilderijen.

Hoge onderscheidingen werden hem verleend. Hij werd Officier van Oranje Nassau in April 1950, terwijl hem de Nederlandse Leeuw in April 1954 werd toegekend. De Raad van Bestuur van onze maatschappij verleende hem bij zijn aftreden als President-Directeur de gouden Paketvaart-medaille in verband met zijn bijzondere verdiensten voor de maatschappij.

Zoals ieder mens heeft uiteraard de heer Iken ook zijn menselijke fouten gehad bij zijn werk en optreden.

Niemand is op dit ondermaanse volmaakt en het getuigt o.i. bij een afscheid, ook van de hoogste chef, van vals gevele wanneer men alleen maar weet te loven en te prijzen.

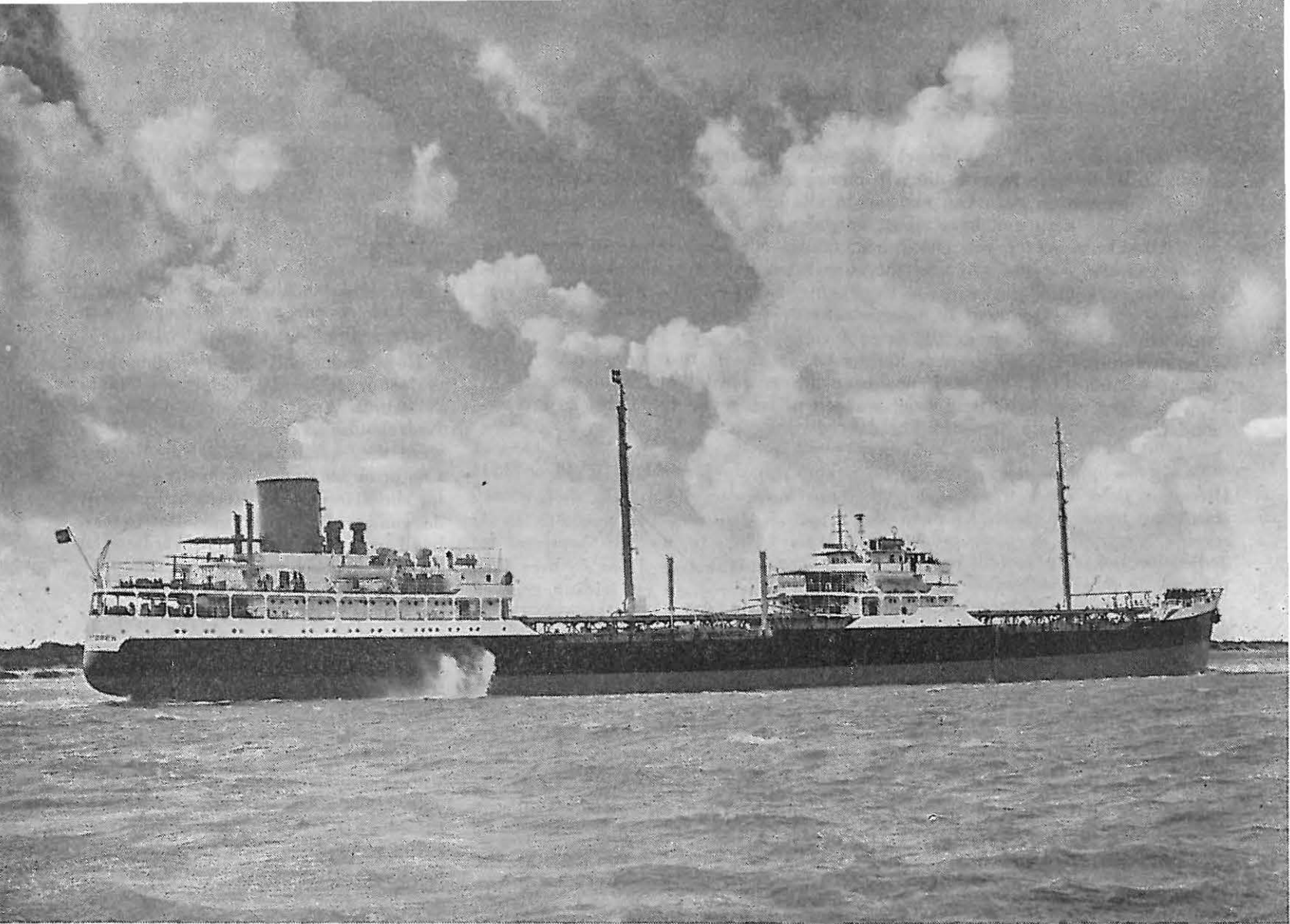
Persoonlijke herinneringen bewaren wij ook aan onze thans vertrekkende President-Directeur. Verschillende malen en éénmaal op een reis aan boord mochten wij met hem van gedachten wisselen. De schepen met haar opvarenden hadden zijn oprechte belangstelling en naast het economische belang, dat op de eerste plaats gediend moest worden, werkte hij eraan mede stijl en vorm te geven aan de goede naam en het cachet van de vloot.

De hoogste verantwoordelijkheid heeft de heer Iken op 1 Januari 1955 overgegeven. Een nieuwe kapitein heeft het commando op zich genomen. „Le roi est mort, vive le roi".

In Zeist wacht een oude moeder op de terugkeer van haar zoon. Voor Mevrouw Iken-Nusteege heeft deze thuiskomst wel een heel bijzondere betekenis. Als jong maatje uit huis gegaan keert haar zoon Daan terug als gewezen President-Directeur van de Koninklijke Paketvaart. Als hij daarbij zichzelf gebleven is, zal dat zeker haar schoonste levenscadeau zijn.

Onze beste wensen vergezellen de heer Iken op de weg, die verder op de levenszee moet worden afgelegd. Moge daarbij gezondheid en levensvreugd de goede koers helpen bepalen voor nog vele jaren van geluk en voorspoed.

H.A.C.

De „Westertoren”, de eerste tanker van de NTPM, aanvaardde op 3 November a.p. haar eerste reis met een volle lading benzine van Pernis naar Zuid-Amerika en Curaçao.

De tankvaart gestart

Op 28 October j.l. is de dochtermaatschappij van de K.P.M., de N.V. Nederlandse Tank- en Paketvaart Maatschappij, in het bezit gekomen van haar eerste tanker, de „Westertoren”.

Op die dag namelijk zijn de diverse overdrachts-formaliteiten vervuld, bestaande uit: overdracht van het bouwcontract door „La Corona” aan K.P.M., overdracht van het schip door de Rotterdamsche Droogdok Maatschappij aan de K.P.M., en vervolgens door deze aan de N.T.P.M., en als sluitstuk de overdracht van het schip in „demise charter” door N.T.P.M. aan de Anglo-Saxon Petroleum Company.

Daartussendoor werden ook nog het „demise charter” en het „management agreement” door de K.P.M. aan de N.T.P.M. geëndosseerd.

Dat alles speelde zich af aan boord in de kapiteinshut, waarna het gezelschap zich aan dek begaf om met de

état-major getuige te zijn van het hijsen van de N.T.P.M.-vlag, waarmee het resultaat van de binnenskamers verrichte formaliteiten werd „omgeropen”.

Hierna nam de heer Jhr. I. H. A. Backer namens de N.T.P.M. het woord om de bouwmeesters te danken voor de prima afwerking van het schip, de technische dienst van „La Corona” voor het gehouden toezicht daarbij en voor de aan K.P.M./N.T.P.M. gegeven hulp en voorlichting.

Zich daarna speciaal wendende tot de gezagvoerder en de hoofdwerktuigkundige, besloot de heer Backer met het schip in de goede zorgen van de état-major en bemanning aan te bevelen.

Gezagvoerder L. Koster beloofde met zijn officieren naar de beproefde K.P.M.-teamgeest te zullen streven en hoofdwerktuigkundige G. Hoogendoorn sloot zich daarbij van harte aan.

Het zou te ver voeren hier een gedetailleerde beschrijving van de „Westertoren” te geven. Er zijn al meerdere tankers van dit „all purpose” type in de vaart en in de vakbladen is er al meermalen een beschrijving verschenen. Wij mogen dan ook met de hoofdgegevens volstaan, nl:

bruto	12,117 register tons
netto	6,917 „ „
deadweight Z.M.	18,158 Eng. tons
lengte over alles	557'
breedte	69'6"
diepgang op Z.M.	29'8"
aantal lading tanks	33
voortstuwing	Parson's turbine, enkel-schroef
vermogen	8250 APK (maximum) 7500 APK (dienst)
dienstvaart	14½ mijl.

De transactie waardoor de „Westertoren” door de N.T.P.M. werd verkregen, was verbonden aan een overeenkomst met de Anglo-Saxon, waarbij het schip, onmiddellijk na oplevering door de Werf, voor een periode van 15 jaar door de Anglo-Saxon in huur zou worden genomen op „demise charter” basis.

Daaronder is te verstaan een „bareboat charter”, d.w.z. dat de N.T.P.M. het naakte schip beschikbaar stelt en dat de charterers hebben te zorgen voor bemanning, brandstof, onderhoud, etc.

De daaruit voor de charterers voortvloeiende verplichtingen zijn door middel van een „management agreement” aan de N.T.P.M. teruggegeven.

Als „managers” heeft de N.T.P.M. dus toch weer te zorgen voor bemanning, onderhoud, proviandering, etc.

Door de combinatie demise charter/management agreement, krijgt de verhuur van de „Westertoren” dus eigenlijk weer het karakter van een „time charter”, met dien verstande dan, dat alle kosten die in een „time charter” voor rekening van de eigenaren (d.i. N.T.P.M.) zouden komen, nu doorbelast worden aan de charterers.

De „Westertoren” heeft haar eerste reis op 3 November j.l. aanvaard met een volle lading benzine van Pernis naar Zuid-Amerika en vervolgens naar Curaçao.

In de dienst van de Anglo-Saxon vaart de „Westertoren” niettemin in de N.T.P.M.-kleuren en met de N.T.P.M.-schoorsteen (die gelijk zijn aan die van de K.P.M.), en onder N.T.P.M.-vlag.

De état-major bestaat o.m. uit :

gezagvoerder	L. Koster
1e officier	F.H. Wolff
2e officier	H.M. van Haften
hoofdwerktuigkundige	G. Hoogendoorn
2e werktuigkundige	R.J. de Vries
3e werktuigkundige	W.J. Eysvogel

Een tweede tanker, geheel gelijk aan de „Westertoren”, is voor de K.P.M./N.T.P.M. in bestelling bij C. van der Giessen & Zonen's Scheepswerven N.V. te Krimpen a/d IJssel.

Deze tanker zal in het najaar van 1956 in de vaart komen onder de naam „Munttoren”.

BELANGRIJKE

nieuwbouw-opdrachten

DOOR ONZE MAATSCHAPPIJ

Met genoeg kunnen wij melding maken van twee belangrijke nieuwbouwopdrachten, die door onze maatschappij aan Nederlandse werven werden gegeven.

Het betreft hier twee vrachtschepen van ± 7300 ton draagvermogen, die gebouwd zullen worden bij de werf „De Merwede” te Neder-Hardinxveld met oplevering in Augustus 1956 en bij „Boele” te Bolnes met oplevering in December 1956.

De schepen krijgen een lengte over alles van ± 134 meter, een breedte van 18,20 meter en een maximum diepgang van $\pm 7,50$ meter, waarbij het draagvermogen 7315 ton zal bedragen. Er komen vier laadruimen met tussendecken, totaal metende ± 376.000 cft. en koel- en vriesladingskamers met totaal ± 15.000 cft. De laadhoofden zullen worden voorzien van stalen Mc. Gregorluiken, terwijl in totaal 16 laadbomen met winches zullen worden opgesteld.

De schepen zullen met een motorinstallatie van 6500 apk (8 cylinder opgeladen Stork) een vaart van 16 mijl moeten kunnen lopen. Zij zullen bij indienststelling worden ingebracht in de combinatie KJCPL/KPM. Deze schepen zullen resp. „Straat Lombok” en „Straat Madura” worden genoemd.

*

Voorts werd een vrachtschip van ± 11.500 ton draagvermogen in opdracht gegeven bij P. Smit Jr. te Rotterdam. Dit schip zal ± 145 meter lang worden, $\pm 20,12$ m. breed, met een maximum diepgang van $\pm 8,91$ meter. Vijf laadruimen meten tezamen ± 580.000 cft. en worden bediend door 18 laadbomen, terwijl bovendien zware spieren voor 120 ton en 40 ton zullen worden opgesteld.

De voortstuwingsinstallatie zal bestaan uit een 8 cylinder-enkelwerkende 2 takt Burmeister & Wain-motor met oplading, die met een vermogen van 9000 apk het schip een snelheid van ± 16 knoop zal kunnen geven. Bovendien zullen 12 passagiers kunnen worden vervoerd.

Het schip, dat de naam van „Zuiderkerk” zal ontvangen, zal, na gereedkomen, in één der VNS-lijnen gaan varen.

't Zal je gebeuren

En láát het nu gebeurd zijn! En nog wel op Priok, waar de mensen volgens eigen zeggen toch altijd nog een tikkie meer bij de tijd zijn dan in Djakarta. Nee Niek, don't you worry, namen worden niet genoemd, zo zijn we nu ook weer niet.....!

Het begon met een haastige stuurman, die vlak voor vertrek aan agentschap Tandjong Priok Rp. 500.— afgaf, met het verzoek dit bedrag aan een bepaald adres per postwissel te willen overmaken, welke vererende en verantwoordelijke opdracht door een aldaar werkend(e) employé(tje) zou worden uitgevoerd.

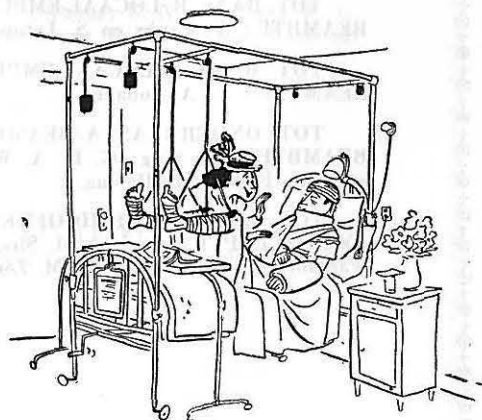
Nou... enne... om nu een lang verhaal ietwat te bekorten, employeetje stuurt vertrouwd persoon naar postkantoor om dit geld per postwissel te laten overmaken. Half uur later vertrouwensman terug: „Tuan, posweselpormulier tida ada lagi!”

Vertrouwensman naar postkantoor in Djakarta. Drie uur later vertrouwensman terug: moe, bezweet, grote pakken zwaar storsend op z'n rug! Brede triomfante smile welke kennelijk uitdrukt dat het niet eenvoudig was geweest maar dat ie 't toch maar gefixed had. Gooit alle pakken bij verbijsterd employeetje op bureau en zegt:

„Asjeblieft, tuan, voor Rp. 500.— blanco posweselpormulieren, 5000 stuks totaal.....!!”

De stortvloed van minder nette woorden door employeetje geuit zullen we i.v.m. de Uitlaatscensuur maar achterwege laten. Maar gelachen dat we hebben.....!!!

(historisch)

„Ik heb prachtig nieuws voor je. Je advocaat zegt, dat jij gelijk had.”

PROM

per 1 Jan

Het is de redactie van „de Uitlaat“ een bijzond

1 Januari 1955 te ku

Walpersoneel

TOT DIENSTCHEF DE ADJUNCTCHEFS : G. D. Mitchell;
B. D. de Jager; L. van Dam en H. L. Manson.

TOT ADJUNCTCHEF DE HOOFDEMPLOYE'S : C. F. M.
Rab; H. H. W. Groot; F. van der Stok; J. B. K. Slebe; Jhr. J.W.O.
v. d. Bosch; J. W. Luymes en S. W. Oost Lieveense.

TOT HOOFDEMPLOYE DE EMPLOYE'S : J. P. Pool; Me-
vrouw A. J. v. Pesch; A. S. Klein; L. J. Bos; J. E. Landeweert;
P. Hulleman; D. Theys; B. A. de Graaf; P. A. J. M. Maas; M. C.
Salomons; H. H. Mersen Senn van Basel; G. Hofland; G. J. Reit-
sema en J. M. Kievits.

TOT ASS. BEDRIJFSLEIDER/HOOFDEMPLOYE DE ASS.
BEDRIJFSLEIDER/EMPLOYE : E. A. Zijlstra.

TOT HOOFDBAAS/HOOFDEMPLOYE DE BAAS A/EMPLO-
YE : Tan Tjoen Hoat.

TOT HOOFDEMPLOYE/TEKENAAR 1e KLASSE DE EM-
PLOYE/TEKENAAR 1e KLASSE : J. Doornbos en J. Tannen-
baum.

TOT HOOFDBAAS/EMPLOYE DE BAZEN A/EMPLOYE :
J. Leenheer; J. H. Redeker; B. F. Schaëfer en W. F. R. Muyderman.

TOT BAAS A/EMPLOYE DE BAZEN B/EMPLOYE : J. A.
Hofstede en J. P. Koster.

TOT LOCAAL-HOOFDEMPLOYE DE LOCAAL-EMPLOYE'S :
R. Soerodjo en J. H. C. Gorter.

TOT BAAS A/LOCAAL-EMPLOYE DE BAAS B/LOCAAL-
EMPLOYE : D. Abrahams.

TOT LOCAAL-EMPLOYE DE BEAMBTEN : Tan Heng
Tjiang; F. L. Hoffman; M. Ch. Muller; E. C. Hetzscholdt; C. P.
Sibbald; Tan Eng Sioe; Ch. Baudoin; R. Pieter; F. R. Bish en
J. Pattinasarany.

TOT BAAS B/LOCAAL-EMPLOYE DE ONDERBAZEN A/
BEAMBTEN : V. Croin en S. Latupapua.

TOT BAAS B/LOCAAL-EMPLOYE DE ONDERBAAS B/
BEAMBTEN : F. A. Johann.

TOT ONDERBAAS A/BEAMBTEN DE ONDERBAZEN B/
BEAMBTEN : Ng. Sing; G. H. A. W. van Betuw; Lay Ade; Dja-
karia en Ramean b. Raäma.

TOT BEAMBTEN DE HOOFDKLERKEN I : H. A. A. Nunu-
mete; A. L. P. Rademaker; M. Siregar; Moh. Tahir; Mevr. E. L.
Wantania; Thio Kang Giok; M. Limbat; O. L. Gandaria; L. Lo-

yok; Kamsir; E. M. A. Bake; Abdoel Azis; E. Hornung; Lauw
Giok Kim; R. Nelwan; Mej. J. A. Zitter en J. F. Ticoalu.

TOT HOOFDOPZICHTER/BEAMBTEN DE OPZICHTER I/
HOOFDKLERK I : F. Hall.

TOT HOOFDKLERK I DE HOOFDKLERKEN II : Oei Ek
Ho; Tan Kheng Seng; D. R. Loen; Tjong Peng Som; M. Soe-
karwo; Mej. H. M. Sarapil; Moh. Hasan; Choo Buck Suah; Tan
Tik Giam; E. Moesa Admadikarya; Moh. Hoesein; Mej. H. v. d.
Sluis; S. W. Sual; W. Kessing; Moh. Saleh; B. S. Veldhuyzen;
H. L. D. Hoely; M. Lumban Tobing en D. Bastiaans.

TOT OPZICHTER I/HOOFDKLERK I DE OPZICHTER II/
HOOFDKLERK II : H. F. Meeng.

TOT HOOFDKLERK II DE 1e KLERKEN : A. Pelapory;
O. Ishack; Hassan Anwar; E. Soedira; S. Sanglir; Moh. Noeh;
Moh. Baky Loebis; Goh Cheng Chuan; Cheah Lean Sui; A. Slamet
Soekarmo; E. Kilian; Isa; Ibrahim b. Amsir; Harli Suhardja;
Soewandono Soekondono; E. Sambas; Imam; J. P. Kakisina;
E. Zijlstra en S. J. Pattipeiluhu.

TOT OPZICHTER II/HOOFDKLERK II DE OPZICHTERS
III/1e KLERK : J. L. B. Pontoh; Zainin Manan St. Rangaka
Bungsu.

TOT 1e KLERK DE 11e KLERKEN : Abd. Moerad; Sanoesi;
Amsah b. Kamiin; Hadji Moh. Soeod; D. Kamoello; Djung Jong
Sang; I. Gde Wajan Suwanda; A. Lorianus; Moh. Noor; Sakka
al Hoeseng; Arsjad Arief; I. Balanda; Moh. Joesoef; Djaelani;
Boen Ngim San; R. Niode; J. W. Maapi; S. Djajadi; Esap Pen-
djol; Hidajat Sajuti; A. A. Suot; Soesingih; A. Beriang; Sutardjo
b. Djuriman; Rd. S. Kamidi; Urai Usman b. Rd. Madun; J. A.
Huwae; Mej. Th. J. M. Bleeker; R. G. de Quillettes en Moh. Nadi.

TOT 2de KLERK DE 3de KLERKEN : Batjo; Foeng Sin Po;
J. J. Lauwoie; Tan Kim Hok; Abdullah; Tjan Djiem Tjioe; Ta-
brani; Moeid; Moh. Saleh; P. Nirahua; Raimin b. Moh. Doelah;
Mat Anwar; E. H. Soehaemi; Sarpië Ra'enoa; Theng Kong Tek;
O. Kondomeha; A. Damiri; Sakri b. Ribut; Satrawinata; F. Pasa-
nea; Sia Giok Bie; H. Marzuki; Kuswari b. Soepardjo; Nirwan;
A. Eilbracht; Hassan Moh; Marsani; Marzuki Azmy; Ong Bong
Thong; Djaja; Moh. Idris; Soelaiman I; S. Tulus; Loh Heng Kit;
P. Runtu; Baharudin b. Gani; Yeo Siak Chong; Poh Kim Inn R;
C. de Vries; Moh. Tahir; Yeo See Chye; Oei Kim Thay; Boediman
b. Anang Boegak; L. Fernandez; Tjia Shak Tjhio; Moh. Samauna;
So Boen Kie; Kang Yong Joo; Abubakar b. Ibrahim; Murtaba b.
Burak; Mej. M. Verhoog; T. Tobing; Eddie II b. Soekarno; Oei
Keng Tjong; D. R. Mahlmann; Sudjito; Wirjanto Tjondroh At-
modjo; A. P. E. Muller; D. Cl. Frankhanel en Tjan Tjeng Kim.

TOT PAKHUISMEESTER I/HOOFDKLERK I DE PAKHUIS-
MEESTER II/HOOFDKLERK II : E. L. Syauta.

Aan alle bevorderden onze l

NOTIES

uari 1955

der genoeg de volgende bevorderingen per
nnen bekend maken :

TOT PAKHUISMEESTER II/1e KLERK DE PAKHUISMEESTERS III/2de KLERK : Moesa en Ismail b. Jahja.

TOT HOOFDVOORMAN/BEAMBT DE VOORMAN I/HOOFDKLERK I : J. E. de Leau.

TOT VOORMAN I/HOOFDKLERK I DE VOORLIEDEN II/HOOFDKLERK II : Tjoa Kiong Eng en Ch. H. D. Hekker.

TOT VOORMAN II/HOOFDKLERK II DE VOORMAN II/1e KLERK : Saäd.

TOT VOORMAN II/1e KLERK DE VOORLIEDEN III/2de KLERK : Mai Chu Guan en Moh. Sjarif.

TOT HOOFDMANTRI-VERPLEGER I/BEAMBT DE HOOFDMANTRI-VERPLEGERS II/HOOFDKLERK I : F. Masengi; A. Rawung en J. W. Pandelaki.

TOT STENO-TYPISTE I/HOOFDKLERK I DE STENO-TYPISTE II/HOOFDKLERK II : Mej. E. J. Muller.

TOT HOOFDTIKSTER II/1e KLERKE DE TIKSTER I/2de KLERKE : Mej. E. Beer.

TOT TIKKER I/2de KLERK DE TIKKERS II/3e KLERK : Achmad Burhan; Mej. J. A. Kana; Mej. Liem Siok Tjoe; Mej. F. Lilipaly en Mej. R. D. Palapessy.

TOT HOOFDKASSIER II/HOOFDKLERK I DE KASSIER I/HOOFDKLERK II : Liem Han Hok.

*

Nautisch varend personeel

TOT GEZAGVOERDER DE 1e STUURLIEDEN : H. J. Stok; F. Fleischer; Th. v. d. Voort; J. v. Mackelenberg en H. Boorsma.

TOT 2de STUURMAN DE 3de STUURLIEDEN : J. Ozinga; W. F. H. Hendriks; H. K. Kruk; A. E. B. Triebels; D. E. Heere; W. J. Florie; B. H. van Oudvorst; F. E. de Nieuwe; Ong Goan Han; J. N. Olijve; H. Samson; A. Welsch; B. Ezerman; J. W. Swaving; R. Edsen; J. P. Duykers; C. de Beer; N. J. L. Kortekaas; J. Schoutrop; C. A. Voorrips; J. Ouwejan; J. v. d. Horst; E. A. Röntgen; A. C. E. Caloh; W. Wessel en A. C. de Kubber.

TOT 3de STUURMAN DE 4de STUURLIEDEN : J. Eerenberg; A. M. Ducrot; E. J. Robijns; H. Latooy; A. Edelman; C. E. Weber; A. J. Riks; F. Slee; L. A. van Rijn; H. A. van Geldere; P. van Doorn; L. C. Groeneveld; B. Kwant; C. Gardenier; R. B. Morgenland; J. J. Buser; F. G. van Amersfoort; A. J. Witteveen; A. J. Ista; H. J. van Moppes; F. A. Zweere; Th. H. Wuisman; A. Buis; F. J. Engels; H. W. Tiemeyer; C. D. van Noppen; A.

Kraat; J. Huisenga; M. Bom; P. Spuij; P. Foppema; L. A. G. Schickendantz; C. J. de Nies; D. den Hertog; J. J. E. M. Bruyn; G. J. W. P. Faessen; O. J. Stumpf; A. Th. v. d. Crommenacker; R. Groenemeyer; W. Flach; W. Hiskemuller; R. v. d. Palm; G. H. de Jong; A. Carbaat; D. Bodaan; J. C. H. Wimmers; F. J. Kubinek; E. Th. W. Verkouteren en J. Biever.

TOT STUURMAN-LOCAALVAART DE WND. STUURLIEDEN-LOCAALVAART : W. P. E. Kols en J. S. H. Masinambouw.

TOT LADINGKLERK DE LEERLINGEN-LADINGKLERK : E. Tangka en W. F. Veerman.

*

Technisch varend personeel

TOT HOOFDWERKTUIGKUNDIGE DE 2de WERKTUIGKUNDIGEN : L. van Dijk; A. L. Goossens; D. C. Claus; R. Th. Nijvenheim; H. J. Wijtenburg en L. W. Bense.

TOT 2de WERKTUIGKUNDIGE DE 3de WERKTUIGKUNDIGEN : W. E. Wouterling; J. Meulenkamp; C. D. de Jong; F. Poelstra; C. W. Leeftang; E. M. C. Anthonijsz; M. M. Sybesma en J. R. Mulder.

TOT 3de WERKTUIGKUNDIGE DE 4de WERKTUIGKUNDIGEN : H. Schout; S. Barendregt; J. F. Elmensdorp; A. E. Schnitzler; W. J. D. Kluppell; J. Zwolle; R. Pool; J. Roos en T. van Voorst.

TOT 4de WERKTUIGKUNDIGE DE 5de WERKTUIGKUNDIGEN : Th. B. F. Leydekkers; Ch. H. Valenbreder; H. van der Willigen; A. ter Welle; K. Koopmans; J. G. Rombeek; B. G. Hogeweg; J. Mulder; A. Huibregtse; Renee Tency Wattimena; G. Doesburg; A. van den Brink; J. A. G. Joha; G. Bout; C. Ligtenberg; A. Fortgens; D. J. Jansen; E. Horlings; L. J. Gillesen; R. H. Stelter; F. L. J. Schornack vd. Waag; H. Bongertman; H. J. Vos; J. A. Claassen; W. C. J. Peters; J. C. Th. Moelands; Kwa Song Tianw; H. Hagenauw; R. Dopheide; F. Tielsch; W. A. C. van Rooy; J. E. Hartzuiker; J. T. Spaans; E. N. van Don; W. G. Karhof; R. Frietman; J. W. Stortelers; J. M. van den Kieboom en E. Oeben.

*

Civiele dienst

TOT PROVIANDKLERK DE LEERLINGEN-PROVIANDKLERK : M. Warouw; E. Londok; J. Roringpandey; J. F. Tendean en J. A. Winda.

hartelijkste gelukwensen !

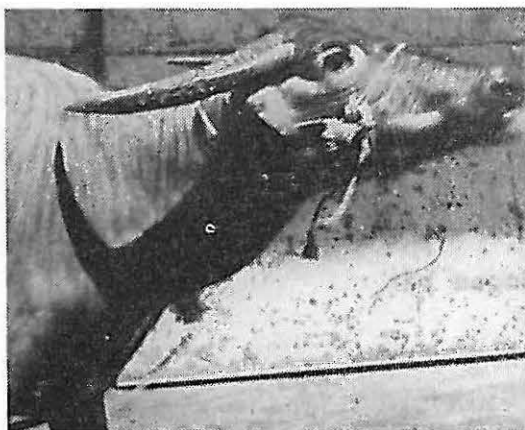
nog zeer nuttige inlichtingen over de verdere route.

Na twee dagen aan het Garda-meer te hebben vertoefd reden we via Vicenza naar Padua, waar wij dicht bij laatstgenoemde stad weer een goed bewaakt en van alle gemakken voorzien kampeerterein vonden, juist geschikt om ook hier een extra dagje over te blijven en vandaaruit een bezoek aan Venetië te brengen. De weg naar Venetië gaat via een autostrada, welke eindigt bij een autorimessa, waar duizenden auto's in gestald kunnen worden verspreid over een tiental verdiepingen. Vanaf de Piazza di Roma wandelden we over talloze hoge bruggetjes door de stad tot de Piazza San Marco, het beroemde plein met de Dogenpaleizen. Terwijl we ons heerlijk in het zonnetje koesterden op een terrasje beproefde een sneltekenaar zijn talenten op ons. En natuurlijk moesten we de duiven voeren, elkaar fotograferen met de duiven om onze hoofden heenfladderende. Na nog wat te hebben rondgekeken in de omgeving van de eeuwenoude gebouwen maakten wij nog een motorboottochtje door de kanalen langs de oude patriciërshuizen, waarvan de voordeuren alle aan het water liggen.

Teruggekomen op de Piazza di Roma werd de auto weer van de 9de verdieping naar beneden gereden en het ging weer Padua-waarts naar ons kamp. De volgende morgen werd de tent weer ingepakt en we reden langs de autostrada (waarvoor men iedere keer 75 lires moet betalen) naar Mestre vandaaruit wij noordwaarts de richting volgden naar Cortina d'Ampezzo (via de mooie Dolomieten Strasse). Bij Ponte nalle Alpi begon het te regenen en we slipten verschillende malen op de gladde wegen. Na alle 4 banden op gelijke spanning te hebben gebracht ging het veel beter, doch het bleef altijd nog voorzichtig rijden. We zouden voorlopig geen heldere hemel meer te zien krijgen.

De Falzarego-pas (2117 m.) maakt deel uit van de beroemde Dolomietenweg; het is een goed aangelegde weg met ruime bochten en met flauwe doch lange hellingen. In een flinke regenbui passeerden we Arabba, de Passo di Pordoi (2250 m.), de Karerpas, de Karersee, Balzano en Bressanone. Het was buitengewoon jammer dat het zicht zo slecht bleef door de tot in de dalen hangende wolken; het zou anders een der mooiste gedeelten van de reis voor ons zijn geweest. In een typisch oud Alpendorpje logeerden wij (Vipiteno vlak voor de Brenner) in een hotelletje, een gebouw dat 1300 jaar oud moest zijn. Men vindt trouwens in

Onze maandelijkse foto-prijsvraag

U ziet hiernaast de oplossing van de foto-puzzel welke was opgenomen in het November-nummer: een gedeelte van een hoorn van een karbouw. De uitgeloopte Rp. 15,— werden ditmaal gewonnen door de heer Baharuddin — 1e klerk van het Agentschap te Padang.

*

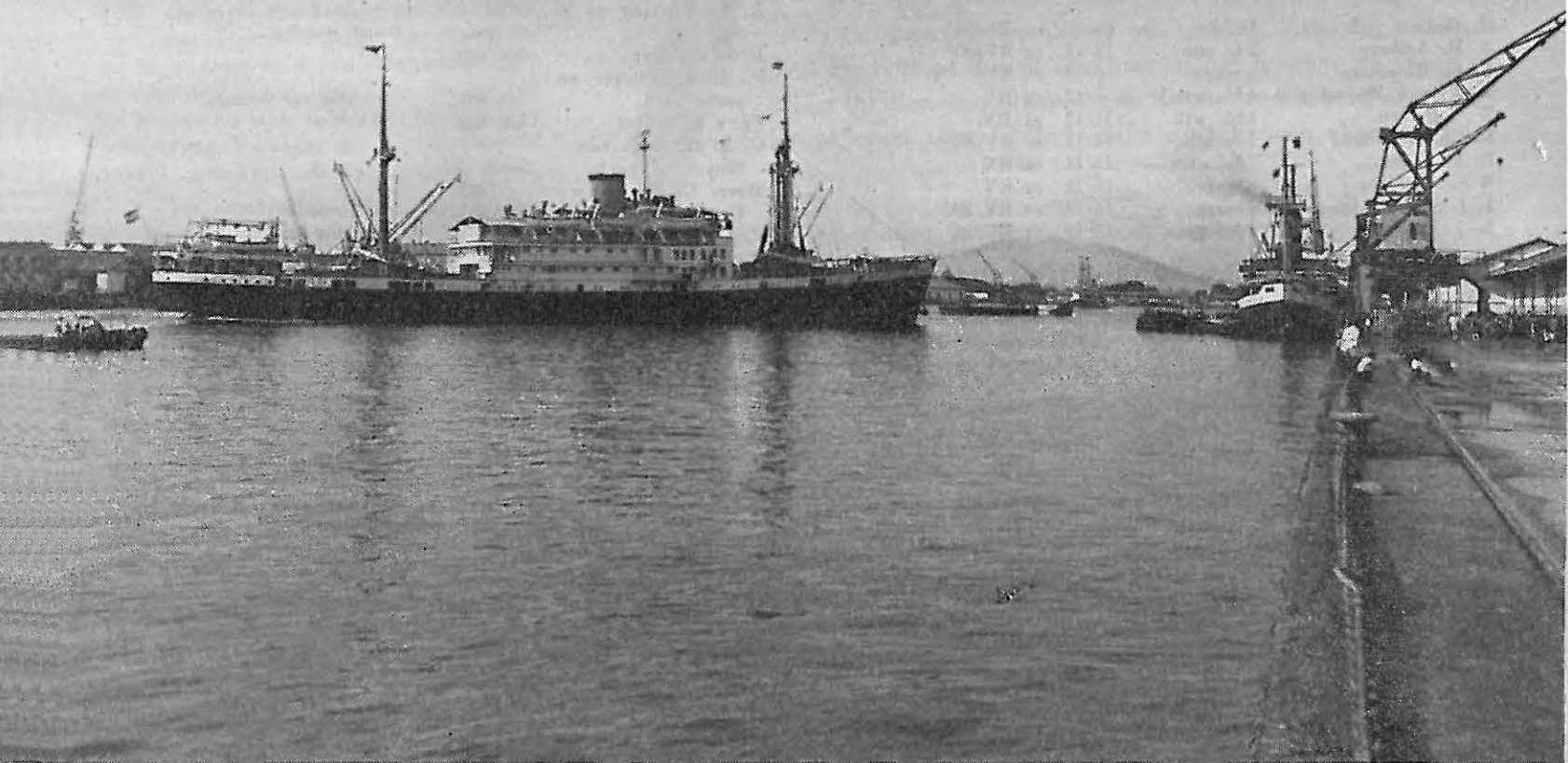
Wat stelt dit voor? Bekijk u deze afbeelding eens goed. Als u weet, wat de foto voorstelt, zend dan uw oplossing in aan: de redactie van „de Uitlaat” — p/a n.v. K.P.M. — Medan Merdeka Timur 5 — Djakarta. In de linker-bovenhoek van de envelop zet u: foto-puzzel. Uiterste datum van inzending: 20 Februari a.s.

Italië nog heel veel gebouwen (al dan niet gerestaureerd) die nog ouder zijn.

Na een stevig onthijt bestegen we de Brennerpas. Het regende nog steeds, doch hogerop werden het sneeuw- en hagelbuien; overal langs de berghellingen zagen we besneeuwde dennebomen alsof het Kersttijd was inplaats van midden zomer. Na in een ijzige koude de douaneformaliteiten te hebben vervuld, begon de afdaling met ruime zigzags naar Innsbrück. Ondanks slecht weer schijnt deze mooie stad in Tirol overstroomd te zijn met vreemdelingen. Er is dan ook inderdaad veel bezienswaardigs. De vele mooie oude huisjes, waarin vaak Konditoreis en Weinstuben zijn gevestigd, de schilder-

achtige Herzog Friedrichstrasse met de bogengangtjes waarlangs zich de winkeltjes bevinden. Op de bovenverdieping van het „Hochhaus” heeft men vanuit het aldaar gevestigde restaurant een schitterend uitzicht over de gehele stad met de omringende sneeuwbergen. In de prachtige omgeving zijn verschillende uitstapjes te maken, zodat een verblijf van meerdere dagen zeker gerechtvaardigd is. Mocht u ooit daar komen, dan moet u ook zeker niet verzuimen een bezoek te brengen aan een bonte Tiroler avond. U zult u zeker vermaken!

C. de L.
(slot volgt)

Het ms. "Baud" draait Priok's eerste haven binnen. Op de achtergrond is de Gunung Gedeh duidelijk zichtbaar.

FILMAVONDEN LOGEERGEBOUW.

Het blijkt dat bepaalde oude films het toch altijd nog goed „doen”. Zo werd op Donderdag 18 November voor een stampvolle zaal de bekende film „You are always in my heart” vertoond, die dan ook algemeen zeer werd gewaardeerd. Vooraf werd een aardig filmje over „Caracas” gedraaid, hetwelk door de B.P.M. ter beschikking was gesteld.

Op 9 December jl. werd wederom een filmavond gegeven, waarbij de 20-minutenfilm over Arturo Toscanini alsmede de selectie uit de Polygoon Nieuws-journalen wel de hoogtepunten waren. „Leven en werken op Venezuela” deel 2, leed evenals op de vorige avond weer erg prettig aan, terwijl het filmpje over Holland in de Decembermaand ons eigenlijk, ondanks de koude, weer even sterk deed verlangen naar die bijzondere sfeer welke kenmerkend is voor Nederland in de gezellige Decembermaand.

Uitdrukkingen

Er leven nog heel wat mannen en vrouwen uit het verleden voort in veelgebruikte Nederlandse uitdrukkingen. Die uitdrukkingen zult u ongetwijfeld wel kennen, maar weet u ook, wie de mensen waren op wie zij slaan? Hier hebt u er een tiental om uw krachten op te proberen. Wanneer u er niet uitkomt, vindt u de oplossing op pagina 21.

1. Hermesvleugeltjes.
2. Sisyphusarbeid.
3. Jacobs ladder.
4. Röntgenstralen.
5. Homerisch gelach
6. Tantaluskwellling.
7. Macchiavellistische politiek.
8. Aesculaapstaf.
9. Victoriaanse tijd.
10. Platonische liefde.

(foto: studio Tong & Tim)

Een ambtenaar in een van de Engelse koloniën, die de eerlijkheid van zijn huisknecht op de proef wilde stellen, liet een bankbiljet van een pond sterling op de tafel liggen. De knecht vond het briefje en gaf het plichtsgetrouw aan zijn meester terug.

„Je kunt 't houden als een teken van waardering voor je eerlijkheid,” zei de ambtenaar.

Deze proef werd op ongeregelde tijden herhaald. De dienstknecht faalde nooit het geld terug te geven en de meester zei steeds weer:

„Je kunt het houden als een teken van waardering voor je eerlijkheid”.

Op zekere dag liet de ambtenaar zonder opzet zijn portemonnaie op tafel liggen. Er zaten verscheidene bankbiljetten van vijf pond in. Het ding verdween en de huisjongen hield zijn mond.

„Heb jij mijn portemonnaie gevonden?” vroeg de ambtenaar.

„Ja, meneer!” antwoordde de man rustig.

„Nu, waar is het dan?”

„Ik heb 't gehouden als teken van waardering voor mijn eerlijkheid,” zei de jongen.

Een intellectueel is iemand, die al van Toulouse Lautrec had gehoord, vóór hij de film „Moulin Rouge” had gezien.

van onze afdeling personele zaken

De volgende mutaties vonden bij onze maatschappij plaats.

AANGEKOMEN.

Per vliegtuig:

M. Hage	1e stm.	29/11	ex RV/SV
A. H. Aelbers	2de stm.	29/11	ex RV/SV
B. G. Bloemers	gezagv.	6/12	ex RV
A. L. van Raemdonck	hfd. wtk.	6/12	ex RV
W. Lorigen	hfd. wtk.	11/12	ex RV
B. Ch. Breedland	2de stm.	11/12	ex RV/SV
D. C. Claus	2de wtk.	13/12	ex RV
W.F. Huyding	gezagv.	16/12	ex RV
J. J. S. van Alphen	gezagv.	16/12	ex RV/ZV
L. J. Eijken	2de stm.	18/12	ex RV/SV

Per ms. „Willem Ruys“ ddo. 30/12:

R.Ch. Kraft van Ermel	hfd. empl.	ex EV (naar afd. CM/HK)
P.N. van Veen en gezin	empl.	ex EV (naar afd. PZ/WP)
J. Beem en gezin	empl.	ex EV (naar Naut. Inst./Tg. Priok)

Mevr. C.W. van Voort	gezin
huizen en kinderen	hfd. empl.
Mevr. A.A. de Wit-van	gezin empl.
Es en kinderen	
Mevr. Tj.N. van Over-	echtsg. empl.
hagen-Han	
Mevr. J. Haringsma-	echtsg. 1e stm.
v.d. Vliet	
Mevr. H.J. Klijn-Putto	echtsg. 1e stm.
Mevr. G.E. Carels-	echtsg. 3de wtk
Huisman	
Mevr. D.L.F. Philips-	echtsg. 4de stm.
Verkouter	

Welkom

VERTROKKEN.

Per vliegtuig:

J. Nicolai	hfd. wtk.	21/11	RV
J. Thiebout	hfd. empl.	24/11	GSV (ex afd. Claims/HK)
B. H. Niessen	1e stm.	1/12	RV
A. Augusteijn	hfd. wtk.	7/12	VP
A. Dijkstra	hfd. wtk.	7/12	RV
J. N. Olijve	3de stm.	8/12	RV/SV
D. A. de Klerk	empl.	8/12	VGW (ex ag. Oosthaven)
J. B. v.d. Blink	1e stm.	15/12	RV
N. J. de Hoog	2de wtk.	15/12	RV/SV
H. J. Nieuwenkamp	hfd. empl.	15/12	GSV (ex afd. ND/Tg. Priok)

J. J. Hazelhoff	gezagv.	21/12	RV
H. P. de Keulenaar	3de stm.	22/12	RV/SV
C. van Huizen	2de wtk.	22/12	RV
G. Buijze	2de wtk.	22/12	RV/SV
H. Broekman	3de wtk.	22/12	RV/SV
L.A.J. te Boekhorst	adj. chef	23/12	GSV/OP (ex. ag. Padang)
D. D. Minnema	1e stm.	29/12	RV

Per ss. „Nieuw Holland“ ddo. 18/11 naar Australië:

H.J.A.H. Venema	adj. chef	EV (ex ag. Singapore)
en gezin		

Per ms. „Willem Ruys“ ddo. 6/1 '55:

B. A. Wilbrink	gezagv.	VP
C. O. H. Hindriks	gezagv.	RV/OP
J. J. Mulder en gezin	chef van dienst	EV/ontslag op verzoek (ex afd. CD/HK)

E. van der Kamp en echtg.	empl.	EV (ex afd. CM/HK)
	3e stm.	RV/SV
J. W. Swaving en gezin	4e stm.	met ontslag
J. A. ten Hage	2de wtk.	RV
P. A. de Vlioger en gezin	2de wtk.	ontslag op verzoek
Tj. v.d. Schaaf	3de wtk.	RV
G. B. Edwards van Muyen en gezin	gezin 2de wtk.	
Mevr. C. Tesink-La Croix en kind	5de wtk.	met ontslag
P. J. M. Ooms	5de wtk.	met ontslag
R. T. Wattimena en echtg.		

Goede reis en behouden aankomst

NIUW AANGENOMEN:

A. J. Koomans	5de wtk.	ddo. 20/11 alhier aangenomen
C. B. Rombouts	4de stm.	ddo. 25/11 per vliegtuig aangek.
J. Kok	kv. 3de wtk.	ddo. 13/12 per vliegtuig aangek.

Welkom bij onze maatschappij.

MUTATIES:

M. Egmond	hfd. empl.	16/11 van Werkpl./Tg. Priok naar TD/ag. Makassar
Mr. F.H. von Meyenfeldt	hfd. empl.	18/11 van Secretarie/HK naar ag. Tg. Priok
D. van Santen	empl.	19/11 van ag. Surabaia naar ag. Singapore
J. v.d. Bijl	3de wtk.	19/11 met ontslag
E. A. de Bruyn	hfd. empl.	22/11 van ag. Makassar naar Surveydienst/Tg. Priok
J. F. W. Benz	empl.	22/11 van ag. Padang naar ag. Tg. Priok
W. A. Moraux	loc. empl.	26/11 van ag. Bima naar ag. Donggala
G. A. de Beer	empl.	30/11 van ag. Donggala naar ag. Tg. Priok
E. J. Kaseger	loc. empl.	1/12 met ontslag (ex. Ink. & Mag. dienst/Tg. Priok)
Tjan Kiem Liang	2de wtk.	11/12 ontslag op verzoek

In memoriam

Van ons Amsterdam-kantoor ontvangen wij bericht, dat op 21 November jl. te Amsterdam in de leeftijd van 61 jaar is overleden de heer

H. J. Veltman

in leven gepensionneerd gezagvoerder van onze maatschappij

Hij ruste in vrede

Hier hebt u de oplossing van de puzzle, die u op pagina 19 werd opgegeven. De betrokken mensen zijn :

1. De Griekse God van de handel Hermes, die tevens de bode der goden was en als zodanig werd afgebeeld met gevleugelde voeten.

2. De mythische koning van Corinthe, die wegens godslastering na zijn dood in de onderwereld een steenblok tegen een helling moest oprollen; als hij bijna bovenaan was, rolde het blok echter weer terug. Vandaar dat Sisyphusarbeid zoveel betekent als onbegonnen werk.

3. De aartsvader Jacob, die in een droom een ladder zag, welke tot in de hemel reikte. Vandaar dat met Jacobs ladder ook een riem of ketting wordt aangeduid, waaraan geen einde is en die bijvoorbeeld dient voor het mechanische transport van zand en grint.

4. De Duitse natuurkundige Röntgen, die in 1895 electro-magnetische stralen met een sterk doordringingsvermogen ontdekte, welke hij X-stralen noemde, maar die later naar hem zijn genoemd.

5. Homerus, de Griekse dichter uit de 9de eeuw voor Chr., in wiens heldendichten herhaaldelijk sprake is van een daverend gelach.

6. De mythische koning van Phrygië Tantalus, die de goden bij een maaltijd het vlees van zijn zoon voorzette en daarom werd veroordeeld om in de onderwereld, omringd door water en vruchten, voortdurend honger en dorst te lijden.

7. Macchiavelli, de Florentijnse staatssecretaris, die leefde omstreeks 1500 en zich bekendheid en beruchtheid verwierf door zijn leer, dat de Staat zich moet laten leiden niet door zedelijke beginselen, maar uitsluitend door overwegingen van nuttigheid.

8. De Griekse en Romeinse god der geneeskunde Aesculaap, die als teken van zijn waardigheid steeds een staf, omwikkeld door twee slangen, bij zich droeg.

9. Victoria, de Engelse koningin, die regeerde gedurende het grootste gedeelte van de 19de eeuw en onder wier regering Engeland een periode van ongekende bloei beleefde.

10. De Griekse wijsgeer uit de 4de eeuw voor Chr. Plato, die zich in verschillende zijner geschriften voorstander toont van een liefde tussen personen van verschillend geslacht, welke zuiver op geestelijke sympathie, niet op lichamelijke aantrekkingskracht, is gebaseerd.

Onder dit motto nodigen „Die Rycke Reeders” u uit op 4, 5 of 6 Februari a.s. des avonds om 8 uur in de Stadschouwburg (Gedung Kesenian) te Djakarta een van hun voorstellingen bij te wonen.

Het stuk heet overigens: „Maandag a.s.” en die voorstellingen vinden plaats op Vrijdag, Zaterdag en Zondag. Hier klopt dus al iets niet en het is maar de vraag of u een thriller, een blijspel, een drama, een klucht of „überhaupt” een toneelstuk te zien zult krijgen. Vandaar dat motto, begrijpt u?

Eén ding is zeker: u komt niet voor niets. „Die Rycke Reeders” zullen er zijn en zij zullen u in ieder geval „iets” laten zien en horen. Misschien zult u de neiging nauwelijks kunnen onderdrukken uw buurman in de zaal het raadseltje op te geven dat hierboven staat. Als die buurman slim is volgt hij de spelregels en hij stelt u de wedervraag: „Wat zie je dan?” en dan krijgt u het moeilijk! Want wat ziet u ? !

Komt u maar eens kijken, dan zult u het zien (..... of niet!)

foto: J. H. C. Vermeulen

opname in KRO-studio

Op 11 November jl. vond de opname van het groeten-programma plaats, speciaal bestemd voor opvarenden van de mss. „W'aingapoe” en „Karaton”.

Onze jubilarissen van deze maand

Mej. Ong Tjoe Koan
hoofd. I/hoofdkl. II
afd. Tikkerij/HK
35 jaar
1 Januari 1955

Op 27 December 1901 geboren in het toenmalige Batavia, trad Tan Kim Jam, na zijn schoolopleiding, op 1 Januari 1920 als klerk in dienst der KPM en werd tewerkgesteld op de afd. Statistiek. In deze functie bleef hij werkzaam tot 1942, het jaar waarin de Japanners Indonesië binnenvielen. Inmiddels was Tan Kim Jam op 1 Januari 1938 en op 1 Januari 1941 resp. tot hoofdklerk II en hoofdklerk I bevorderd.

Na Japan's capitulatie meldde hij zich weer onmiddellijk bij onze maatschappij aan en werd geplaatst op de afd. Personele Zaken — afd. Walpersoneel, nadat hij op 1 Januari 1946 inmiddels tot beambte was benoemd.

Tan Kim Jam
beambte - afdeling
PZ/WP/HK
35 jaar
1 Januari 1955

M. Pattikawa
hoofdklerk I - ag. Tg. Priok
35 jaar
9 Januari 1955

(geen foto beschikbaar)

Mezaac Pattikawa werd op 14 September 1894 te Oma (Haroeke) geboren en trad op 9 Januari 1920 als klerk in dienst bij onze maatschappij. Op 1 Maart 1948 werd hij tot hoofdklerk 2de klasse bevorderd, om op 1 Januari 1953 tot hoofdklerk I te worden aangesteld.

De heer Pattikawa is nog steeds bij het agentschap Tg. Priok werkzaam.

Abdullah Idris
hoofdkl. I - ag. Benkulen
35 jaar
30 Januari 1955

Frans Tahaparij, geboren op 4 Juni 1906 te Magelang, trad op 1 Januari 1930 als kranie in dienst van onze maatschappij. In 1936 werd hij tot tallyklerk bevorderd, om in 1939 tot gudangklerk te worden aangesteld. Op 1 Januari 1949 werd hij benoemd tot gudangmandur, terwijl op 1 Januari 1953 zijn bevordering tot pakhuismeester III afkwam. De heer Tahaparij, die op ons Ambonagentschap werkzaam is, hoopt op 1 Januari '55 het feit te herdenken dat hij voor 25 jaar bij onze maatschappij in dienst trad.

F. Tahaparij
pakhuismr. III/2de kl.
agentschap Ambon
25 jaar
1 Januari 1955

Made Gampil
Mandur Bali Hotel
25 tahun
1 Januari 1955

Made Gampil terahir pada tgl. 15 November 1904 di Kintamani (Bali) dan pada tgl. 1 Januari 1930 mulai bekerdja sebagai pelajan dari Bali Hotel. Berhubung dengan riwayat pekerdjaannya jang baik kemudian ia dinaikkan pangkatnja mendjadi mandur.

Bandu terlahir dalam tahun 1900 di Makassar dan mulai bekerdja sebagai tukang las karbid dari Perusahaan kami di Makassar. Pada tanggal 1 Djanuari 1949 ia dinaikkan pangkatnja mendjadi lasser kepala. Sehingga kini Bandu masih bekerdja pada bagian Dinas Teknik dari Perwakilan kami di Makassar.

Bandoe
Lasser
Kepala Perw. Makassar
25 tahun
2 Djanuari 1955

Hendrik Hummelgens werd op 28 October 1904 te Poerworedjo geboren, doorliep de 5-jarige HBS te Semarang en studeerde daarna nog gedurende 1½ jaar aan de Technische Hogeschool te Bandung. Hij trad op 4 Januari 1930 in dienst der KPM en werd tewerkgesteld bij de afd. Claims van het hoofdkantoor. In September '33 werd hij voor de tijd van 2 maanden op het agentschap Padang geplaatst, om daarna weer voor 9 maanden werkzaam te zijn op de afd. Claims van het hoofdkantoor. Dan zien wij de heer Hummelgens voor korte termijnen geplaatst op het agentschapskantoor in Djakarta-Kotta, afd. Claims, agentschap Palembang en werd terug naar de afd. Claims/hoofdkantoor. In Mei '35 werd hij overgeplaatst naar het agentschap Siaoe, om in Juli '37 via het agentschap Semarang tewerk te worden gesteld in Banjuwangi, alwaar hij in 1942 nog zat toen de Japanners Indonesië binnenvielen. Onder tusschen was de heer Hummelgens op 1 Januari 1941 tot employé aangesteld.

H. Hummelgens
hoofdemployé
25 jaar
4 Januari 1955

Na in verschillende Japanse interneringskampen te hebben gezeten, meldde hij zich wederom bij onze maatschappij aan en werd geplaatst op de afd. Comptabiliteit van het Hoofdkantoor. In Augustus '46 werd hij overgeplaatst naar Donggala, alwaar hij tot Mei '48 werkzaam bleef. Medio Juli 1948 vertrok de heer Hummelgens met verlof naar Europa en werd na ommekeer van dit verlof wederom tewerkgesteld op de afd. Claims van het hoofdkantoor. Op 1 Januari 1951 werd hij tot hoofdemployé bevorderd.

Medio Januari '51 werd hij overgeplaatst naar Belawan Deli, om in Februari '52 terug te komen op de afd. Claims.

In Februari van het vorige jaar vertrok de heer Hummelgens met ziekteverlof naar Nederland, van welk verlof hij nog niet is teruggekeerd. Wij wensen hem een spoedig algeheel herstel toe en een tot ziens.

Een slecht geheugen is de oorzaak, dat wij altijd praten over „die goeie ouwe tijd“.

Gerardus van der Sande, geboren op 11 Juli 1905 te Amsterdam, doorliep de 5-jarige HBS te

G. van der Sande
hoofdempl. ag. S'pore
25 jaar
5 Januari 1955

Voorschoten, werkte eerst enkele jaren bij een expeditiebedrijf in Dordrecht en daarna nog een jaar bij de KNSM, te Amsterdam. Op 5 Januari 1930 trad hij in dienst van onze maatschappij en bleef eerst gedurende een 3-tal maanden werkzaam op de afd. Passage van het hoofdkantoor. Daarna volgde zijn overplaatsing naar het ag. Singapore, waarna hij in 1933 met verlof naar Europa vertrok. Na ommeekomst van dit verlof werd hij wederom op het Singapore-agentschap tewerkgesteld, om in October '39 voor de tweede maal met Europees verlof te gaan. Toen de Duitsers in Mei 1940 Nederland binnenvielen kon de heer Van der Sande niet meer naar Indonesië terugkeren en was dus verplicht in Nederland te blijven. In December '45 zien wij hem naar Sydney vertrekken, om in Juli 1946 wederom te worden tewerkgesteld op het Singapore-agentschap. Eind 1950 vertrok hij met verlof naar Europa en, na van dit verlof te zijn teruggekeerd, bleef hij gedurende 4 maanden op de Passage-afdeling van het hoofdkantoor geplaatst. In November 1951 ging hij opnieuw naar het agentschap Singapore, alwaar hij tot op heden nog steeds werkzaam is.

Henri Meyer werd op 25 Augustus 1907 te Arnhem geboren, doorliep de 3-jarige HBS en daarna met goed gevolg de Kweekschool voor de Zeevaart; op 9 Januari 1930 trad hij als 4de stuurman in dienst van onze maatschappij. In September 1933 behaalde hij te Djakarta zijn rang voor 2de stuurman GHV, om op 1 April 1937 tot 3de stuurman te worden aangesteld.

H. Meyer
gezagvoerder
25 jaar
9 Januari 1955

In September 1938 behaalde de heer Meyer, eveneens te Djakarta, zijn 1e rang GHV en werd op 1 Januari 1942 tot 2de stuurman bevorderd. Gedurende de Japanse bezetting van Indonesië kwam hij in verschillende Japanse interneringskampen terecht. Na de tweede wereldoorlog ging de heer Meyer met Europees verlof, na ommeekomst waarvan hij wederom ging varen. Op 1 Januari 1950 werd hij tot 1e stuurman aangesteld; op 1 Januari 1954 kwam zijn benoeming tot gezagvoerder af.

Dit is dan in het kort de levensbeschrijving van gezagvoerder H. Meyer over de tijd dat hij in dienst is bij onze maatschappij. De Redactie van „de Uitlaat” zou echter niet volledig zijn, wanneer zij geen melding maakte van een speciale hobby van deze jubilaris. En deze hobby is fotograferen. De meesten van u zullen de laatste maanden ongetwijfeld de fraaie foto-bijdragen van de heer Meyer in ons blad hebben bewonderd. Ook deze maand is „de beste foto van de maand” afkomstig van deze amateur-fotograaf. Mogen wij thans nog verklappen dat alle foto's, welke door hem worden gemaakt en door ons reeds verschillende malen werden bekroond, zelf door hem aan boord worden ontwikkeld en afgedrukt.

Onze hartelijkste gelukwensen; nog vele jaren in de beste gezondheid en dat wij nog lange tijd van de capaciteiten van deze fotograferende gezagvoerder mogen profiteren!

G. van der Kleyn
gezagvoerder
25 jaar — 15 Januari 1955
(geen foto beschikbaar)

Op 13 October 1907 werd Gerrit van der Kleyn te Fort de Kock geboren, doorliep de Mulo en daarna de Zeevaartschool, met als resultaat dat hij in September '29 te Den Haag zijn rang haalde voor 3de stuurman GHV. Op 9 Januari 1930 trad hij als 4de stuurman in dienst van de KPM. In 1933 behaalde hij te Djakarta zijn 2de rang GHV en werd op 1 April 1937 tot 3de stuurman bevorderd. In Januari 1939 werd eveneens te Djakarta de 1e rang GHV behaald, om op 1 Januari '42 tot 2de stuurman te worden aangesteld.

Gedurende de bezettingsjaren van Indonesië werd de heer Van der Kleyn door de Japanners geïnterneerd. Hierna ging hij direct weer varen en werd op 1 Januari 1950 tot 1e stuurman bevorderd. Zijn benoeming tot gezagvoerder kwam af op 1 Januari 1954.

Te Amsterdam geboren op 8 Mei 1907, doorliep Everardus Engelberts de Ambachtsschool en daarna de Zeevaartschool te Terschelling. Hij trad op 9 Januari 1930 als 5de werktuigkundige in dienst van onze maatschappij en werd op 1 October 1937 tot 4de werktuigkundige bevorderd. Gedurende Wereldoorlog II bleef de heer Engelberts doorvaren en werd op 1 Januari 1946 tot 3de werktuigkundige benoemd. Op 1 Januari 1950 werd hij tot 2de werktuigkundige aangesteld, om op 1 Juli 1954 tot hoofdtuigkundige te worden bevorderd.

E. Engelberts
hoofdtuigkundige
25 jaar
9 Januari 1955

W. K. Santie
hoofdklerk I - ag. Tg. Priok
25 jaar — 9 Januari 1955
(geen foto beschikbaar)

Wimfried Karoendeng Santie werd op 11 Januari 1912 te Warenboengan (Menado) geboren, werkte eerst gedurende een 5-tal maanden als volontair bij het KPM-agentschap te Amoenang en trad op 2 September als leerlingladingklerk in dienst van onze maatschappij. In 1934 werd hij tot ladingklerk bevorderd. Gedurende de laatste oorlog heeft de heer Santie doorgewerkt op het Sydney-kantoor van onze maatschappij. Op 1 Juli '46 werd hij op eigen verzoek aan de wal geplaatst in de rang van hoofdklerk II. Op 1 Januari 1953 werd hij tot hoofdklerk I bevorderd.

Moeid
Djuru Usaha III —
Bengkel/Tg. Priok
25 tahun
15 Januari 1955

Moeid, terlahir dalam tahun 1910 di Tegal, pada tgl. 15 Djanuari 1930 mulai bekerdja sebagai pesuruh pada Perusahaan kami. Pada tanggal 1 Djanuari 1949 ia diangkat menjadi pesuruh kepala, untuk pada tanggal 1 Djuli 1951 dinaikkan pangkatnya menjadi Djuru Usaha III.

Iman bin Abdul Hamid
djuru usaha I — Perwakilan Tg. Priok
25 tahun
20 Djanuari 1955
(tidak ada portret)

Terlahir pada tgl. 11 Djanuari 1911 di Panukan, Iman bin Abdul Hamid pada tgl. 20 Djanuari 1930 mulai bekerdja pada Perusahaan kami. Setelah mula dinaikkan pangkatnya menjadi mandur gudang, pada tanggal 1 April 1947 ia diangkat menjadi mandur gudang kepala, untuk pada 1 Djanuari 1953 diangkat menjadi djuru usaha I.

Tuan Iman bin Abdul Hamid sehingga kini masih bekerdja pada Perwakilan kami di Tg. Priok.

Pieter Karel Willem Haack van der Goes werd op 21 September 1908 te Padang geboren, doorliep de Koningin Emma School (afd. werktuigkunde) te Surabaja en trad op 29 Januari 1930 als 5de werktuigkundige bij de KPM in dienst. Op 1 October 1937 werd hij tot 4de werktuigkundige bevorderd. Gedurende de Japanse bezettingsjaren van Indonesië bleef hij doorvaren (o.a. op de „Nieuw-Zeeland” en de „Boissevain”) en werd op 1 Januari 1946 tot 3de werktuigkundige aangesteld. Op 1 Januari 1950 en op 1 Juli 1954 werd hij resp. bevorderd tot 2de- en hoofdtuigkundige.

P.K.W. Haack v. d. Goes
hoofdtuigkundige
25 jaar
29 Januari 1955

De baas in huis.

Een oude Indische sage zegt, dat een pas getrouwd man zijn vader om raad vroeg over de kwestie, wie de baas in huis eigenlijk is: de man of de vrouw. De vader glimlachte vriendelijk en zeide: „Mijn zoon, hier heb je honderd kippen en een span paarden. Laad de kippen in de wagen en trek het land rond. En overal waar een echtpaar woont, onderzoek daar, wie de baas in huis is. Is het de vrouw, laat er een kip achter, is het de man, geeft hem dan een van je paarden.”

Nadat de jongeman achter elkaar 99 kippen weggegeven had, kwam hij aan een eenzaam huis, waar hij de vraag stelde, die hij al 99 maal gesteld had, namelijk, wie de baas in huis was. „Natuurlijk ben ik dat,” zei de man.

„Kunt u dat bewijzen?” vroeg de bezoeker. Waarop de man zijn vrouw riep, die vol ijver bevestigde wat hij beweerd had.

„Nu”, zei de bezoeker, „kiest u dan maar een paard uit.”

De boer koos het bruine paard, maar zijn vrouw trok hem terzijde en na een lang gesprek tussen de echtelieden zei de boer, zich tot zijn bezoeker wendend: „Als het u hetzelfde is, zou ik toch maar liever de schimmel hebben.”

Hij kreeg een kip en de bezoeker trok met zijn lege wagen verder.

Opschrijven

„Schrijft u altijd uw uitgaven op, mevrouw Schlump?”

„Ik schrijf mijn uitgaven alleen op tot de vijftiende van de maand.”

„Maar waarom?”

„Wel, van de zestiende af laat ik opschrijven!”

„Oud-Roest” spreekt

Actief-dienende K.P.M.-ers, denkt U wel eens aan de tijd die ook voor U komt, onherroepelijk, de tijd, dat ook U aan het einde zult zijn van Uw diensttijd bij de K.P.M.? Dat U (ik bedoel hier de grote groep K.P.M.-ers, die naar Holland zal teruggaan) Uw werk bij onze K.P.M. zult neerleggen en met pensioen naar het oude land zult terugkeren?

Velen van U zullen, bij het lezen hiervan, denken wat zal ik me nu al drukmaken over een nog ver verwijderde toekomst. Bovendien hebt U het al druk genoeg met Uw werk aan boord of aan de wal, met Uw schip, het varen, laden en lossen en Uw administratie of Uw kantoor, hetzij op het hoofdkantoor dan wel agentschap: in één woord met de dagelijkse besommeringen van iedere K.P.M.-er.

Voor overpeinzingen over de tijd na Uw pensionnering, of die voor U nu kort voor de deur staat dan wel nog vele jaren in het verschiet ligt, hebt U wel weinig tijd en misschien ook niet veel zin er over te piekeren, maar toch kan het geen kwaad, dat Uw aandacht er eens op wordt gevestigd.

Denkt niet, actief dienende K.P.M.-ers dat, als Uw pensionnering een feit is geworden en U in Holland zijt teruggekeerd, dat U dan helemaal uit de K.P.M.-sfeer weg bent. Integendeel! In Holland zult U bijna overal, waar U zich ook vestigt, mensen ontmoeten, die, of zij nu kort of lang uit het actieve K.P.M.-leven verdwenen zijn, nog steeds dezelfde K.P.M.-geest, die echte oude gezellige geest van collegialiteit bezitten, die gedurende hun diensttijd onwillekeurig ontstond en werd aangekweekt.

En wat U dan speciaal zult opmerken is, dat bijna al die mensen zijn toegetreden tot de U misschien slechts zeer oppervlakkig bekende Vereniging van Oud-Employé's der K.P.M. „K.P.M.”, in de wandeling nog al eens OUD-ROEST genoemd. Op deze bijnaam zijn zij zelfs een beetje trots, al valt er nog zeer weinig roest af te blikken van het overgrote deel van die leden.

Er zullen zich onder de nu nog actief dienenden bij U personen bevinden, die wel eens tijdens hun verlof, en dan uitgenodigd door het kantoor der K.P.M. te Amsterdam, hebben deelgenomen aan een bridge-drive, die gehouden werd tussen het actieve personeel van het Amsterdam-kantoor en onze Vereniging, en zij zullen daar zeker de prettige K.P.M.-sfeer hebben gewaardeerd.

Zegt het U misschien iets, als ik memoreer, actieve K.P.M.-ers, dat onze

De Vereniging van Oud-Employé's der KPM vierde op 6 November a.p. haar 30-jarig bestaan met een zeer geslaagde feestavond in Krasnapolsky te Amsterdam.

Vereniging aan het einde van het 30ste verenigingsjaar, op 6 November 1954, 821 leden telde, waaronder circa 160 donatrices? Dit is gewis een respectabel aantal en een bewijs, dat deze vereniging bloeit. Het Bestuur acht zich dan ook gelukkig, dat zij de band tussen de K.P.M.-ers in stand houdt en verstevigt.

Onthoudt dit, thuisvarende K.P.M.-ers, ook voor U is er plaats in onze grote Vereniging en er wordt op U gerekend, want van de nieuw-gepensioneerden moeten wij het op den duur immers hebben.

U zult er op de gezellige maandelijkse bijeenkomsten en de réunié's de oude plezierige K.P.M.-sfeer aantreffen, die beroemd is. En ik vertel U geen leugens, als ik beweer, dat er geen enkel ander Nederlands grootbedrijf bestaat, dat kan bogen op een vereniging van gepensioneerden, die zo groot is als van ons en zeker niet, waarin de geest zo goed en de band zo hecht is. Er wordt wel eens gezegd, dat de K.P.M. eigenlijk een grote familie is en dat is inderdaad niet te houden gesproken.

Door de dagelijkse omgang op een beperkte ruimte ontstaat er in onze maatschappij een geheel eigen band, die U bij geen andere maatschappij zult aantreffen.

Actief-dienenden, gij zijt te allen tijde bij ons welkom. Zijt ge toevallig in Nederland aanwezig als wij onze zomer-réunié hebben (die heeft plaats tegen eind Juni) of als wij ons jaarfeest vieren (begin November), even

een berichtje aan onze Secretaris en U ontvangt daarvoor uitnodigingen.

Onze diverse afdelingen (Amsterdam, Den Haag, Zeist, Rotterdam) hebben steeds maandelijkse bijeenkomsten. Ook daar zijn onze K.P.M.-verlofgangers altijd hartelijk welkom.

Op het kantoor der K.P.M. te Amsterdam zal men U gaarne alle mogelijke nadere inlichtingen verstrekken (als adres secretaris, plaatsen van samenkomsten, enz.).

L. Meinsma
Secretaris.

*

Op Zaterdag 6 November a.p. werd door de Vereniging van Oud-Employé's der K.P.M. de jaarlijkse algemene vergadering gehouden. Aangezien het op die dag 30 jaar geleden was dat de Vereniging werd opgericht, was dit voor het bestuur aanleiding deze dag op nog feestelijker wijze te vieren dan gewoonlijk het geval is.

De vergadering werd dan ook gevolgd door een bij uitstek luisterrijke feestavond (dat schijnt ons KPM-ers, als het moet, wel te liggen! — red.) in de aardig versierde grote toneelzaal van Krasnapolsky te Amsterdam, die werd bijgewoond door ruim 400 leden met hunne dames en donatrices. Na een uitgebreid apéritif, gevolgd door een schoteltje naar keuze, werd een cabaret-programma vertoond dat er zijn mocht. Besloten werd met een zeer geanimeerd bal.

Door ons lid, de heer Tentua, werden tijdens dit nachtfest vele foto's gemaakt, waarvan u er hierbij

enkele ziet afgedrukt. Wellicht vindt u, actieve KPM-ers, hierop voor u nog bekende gezichten. Onze bijnaam „Oud Roest” is als u de foto's ziet eigenlijk kwalijk van toepassing, maar ja, wat doe je eraan, als je nu eenmaal zo'n naam hebt!

Het bestuur van onze Vereniging acht het een zeer verblijdend teken dat de na de oorlog gepensioneerden in zo grote getale blijk hebben gegeven voor de Vereniging te voelen, want tenslotte moeten wij het toch van deze categorie hebben.

Het was op die 6de November jl. een prachtig feest, dat ertoe heeft bijgedragen om de oude KPM-geest te handhaven en de oude banden te verstevigen. De gloedvolle woorden die onze voorzitter bij de opening van deze avond sprak, zullen vele pas-gepensioneerden zeker hebben getroffen.

L. Vernède
Bestuurslid voor het Centrum Den Haag

Telegrafische gelukwensen

In verband met de jaarswisseling stuurde onze Directie telegrafische gelukwensen aan de Voorzitter van de Raad van Bestuur. Hierop werd het volgende telegram ontvangen:

ter gelegenheid aanstaande jaarswisseling raad wenst uitdrukking te geven aan zijn dankbaarheid voor hetgeen u en gehele personeel in aflopend jaar voor vennootschap hebben gepresteerd stop mede namens raad wens ik u en gehele personeel een gelukkig en voorspoedig nieuwjaar en met families een goede gezondheid.

Delprat

Oproep

Drs. J. de Hoog, conservator van het Ethnografisch Museum te Delft, die momenteel doende is om de beschadigde museumcollectie van Indonesische scheepsmodellen te restaureren, zou het bijzonder op prijs stellen indien hij zou kunnen beschikken over foto's en/of beschrijvingen van inheemse vaartuigen (dus transport-, vissers-, rivier- en andere vaartuigen).

Waar de literatuur op dit gebied gering is en ook het fotomateriaal veel te wensen overlaat, tracht men van particuliere zijde gegevens los te krijgen.

Wellicht zullen K.P.M.-gezagvoerders of oud-gezagvoerders in het bezit zijn van waardevolle eigen opnamen.

Het Ethnografisch Museum te Delft is te allen tijde bereid de onkosten, welke aan bedoelde inzendingen verbonden zijn, te vergoeden.

Het adres is: Oude Delft no. 185 te Delft — Nederland.

Mogen wij op uw medewerking rekenen?

Een viertal foto's waarop duidelijk is te zien dat de leden van „Oud Roest” het 30-jarige bestaan van hun Vereniging op 6 November jl. op waardige wijze hebben gevierd. Nevenstaande foto's werden gemaakt in Krasnapolsky te Amsterdam door de heer Tentua.

Archipel-vaart in het verleden

door
G. Knijpenga
IX

De schrijver van deze artikelen-serie, de heer
G. Knijpenga.

Over Lingard, waarover wij in ons vorige hoofdstuk e.e.a. hebben verteld, nog het volgende. In 1869 werd hij door Z.M. Koning Willem III benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw, als blijk van waardering voor zijn onvermoeide assistentie bij het weder vlot brengen van het in de wateren van Oost-Borneo gestrande stoomschip „Reteh” in Mei 1867. Zonder zijn bekwame hulp zou het schip ongetwijfeld verloren zijn geweest. Op deze onderscheiding, die aan vreemdelingen slechts zelden werd toegekend, was Lingard zeer trots.

Keren wij thans weer terug naar de avonturiers uit die dagen. Men krijgt respect voor de durf en brutaliteit dezer heren, niet zozeer voor hun optreden, doch wel voor hun navigatiekunde. Ze waagden zich in wateren, die nog weinig of in het geheel niet in kaart waren gebracht. Loodsen zullen er niet zijn geweest en als ze er waren dan werd nog altijd het risico gelopen of ze wel betrouwbaar en geen handlangers van zeerovers waren met alle nare gevolgen van dien.

In de tweede helft der 19de eeuw, als geleidelijk overal bestuur en orde is gevestigd, zien wij weinig meer van deze avonturiers verschijnen of het zou Mr. O’Keef moeten zijn. Deze Amerikaan vestigde zich in zijn jonge jaren op het verre eilandje Mapia, alwaar hij een contract met de Radja sloot voor de overname van alle producten. Hij gevoelde zich daar blijkbaar zo goed thuis, dat hij een dochter van de Radja trouwde en zijn verdere leven besteedde om met zijn schoener de producten jaarlijks van Mapia te halen en naar Yap te brengen, alwaar hij zich tenslotte had gevestigd.

Het is wel opvallend, dat het hier allen buitenlanders betroffen die in de Indonesische Archipel hun fortuin

trachtten te vinden. Zij kwamen natuurlijk niet alleen in deze streken voor.

In het Tijdschrift van Nederlandsch-Indië van 1856 werd hierop ook reeds de aandacht gevestigd. „Het is niet te ontkennen, dat zij die „op avontuur” in Indonesië zich een loopbaan schepden, vooral vreemdelingen zijn. Nederlanders schijnen tot dusverre weinig lust te hebben om geheel op eigen krachten steunende, zonder te leunen op het Gouvernement, nieuwe handelsbetrekkingen te zoeken, andere bronnen van welvaart en rijkdommen te openen en zich op de ontwikkeling der productieve krachten toe te leggen. Wij zien op Lombok een Engelsman, op Bali een Deen de concurrentie van een machtig lichaam als de Nederlandsche Handel Maatschappij met goed gevolg het hoofd bieden, alleen door hun energie een soort monopolie verkrijgen en over tal van schepen beschikken, die hen aanzienlijke schatten aanbrengen. Maar dat Nederlanders zich aan dergelijke ondernemingen wagen is bijna zonder voorbeeld. Niet altijd echter zijn de pogingen van hen, die voor zichzelf een bron van welvaart trachten te openen, met zulke schitterende uitkomsten bekroond, als thans met de heren King en Lange op Lombok en Bali het geval is. Er zijn er ook geweest, wier ondernemingen mislukten en die voor zichzelf niets dan te zoeken, want het is niet aan te nemen en de praktijk heeft dit o.i. ook leurstelling en verdriet oogstten”.

Men is geneigd naar een verklaring wel bewezen, dat de Nederlanders uit die dagen nu niet direct zulke brave en weinig ondernemende zeevaarders waren. Niet mag worden vergeten, dat van de Nederlandse scheepvaart na de Franse tijd niet veel meer over was en men zich in de eerste plaats inspande het verloren contact met de Oostzee- en Middellandse zeehavens en andere, meer naburige landen, weer op te nemen.

De vaart op Indonesië was groot-scheepvaart en de handel daar was in handen van de V.O.C. Wel was de V.O.C. inmiddels geliquideerd, doch de Regering, die alle lusten en lasten had overgenomen, zette de zaak voorlopig op de oude voet voort. Zij voerde na de Franse tijd, zo schrijft Dr. R. Broersma in „Oostkust van Sumatra”, onmiddellijk terug naar het stelsel der oude compagnie, monopolie en consignatie werden wederom de heiligen waarbij

men zwoer. Wel was vrijheid van handelsbeweging geen onbekende klank, doch men hoorde die alleen dan met welbehagen indien men uitsluitend zelf het voordeel van deze vrijheid genoot en het inzicht, dat wezenlijke vrijheid haar gaven zendt naar alle zijden, zou nog enige tientallen van jaren uitblijven.

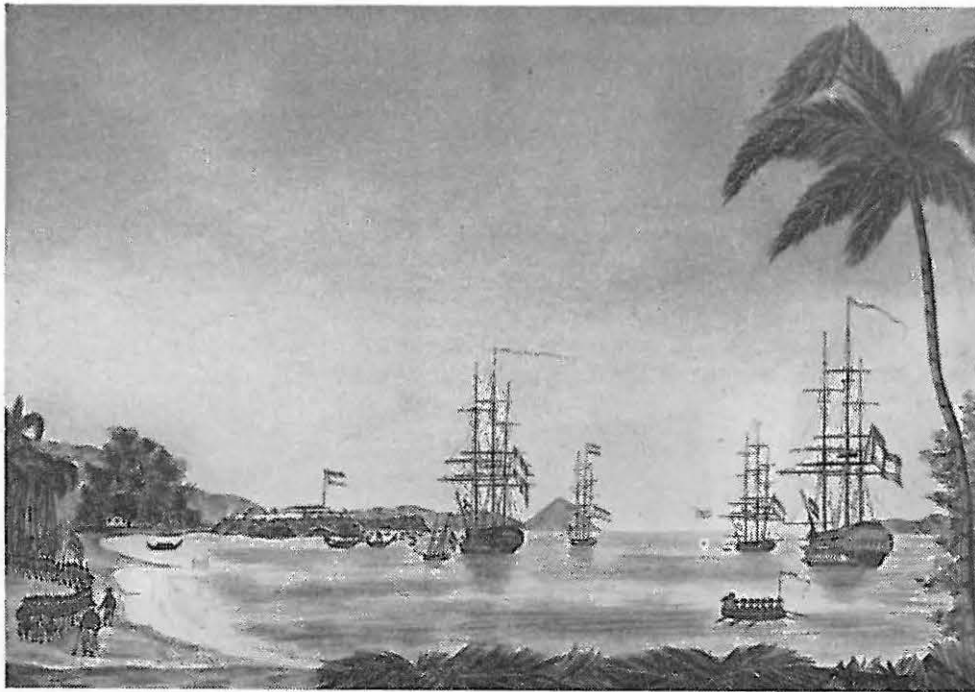
Ook vele Engelsen waren de idee van vrije handel toegedaan, doch daar hetzelfde monopolie-systeem werd gehuldigd op het terrein van de East India Company, moesten zij het elders zoeken.

Zo is het dan o.i. te verklaren dat de geschetste „avonturiers” meest Engelsen waren, die uitgezeild waren van Bengalen (King), Singapore (Earl) of Hong Kong (Murray). De gouverneur van Penang zond in 1822 John Anderson als afgezant naar Siak en de Oostkust van Sumatra om daar handelsbetrekkingen aan te knopen, doch kwam door de Nederlandse invloed na 4 maanden zonder tractaat weer terug.

Sir Edward Belcher van het China-eskader verscheen in 1845 met het oorlogsschip „Samarang” te Samarinda voor onderzoek naar de schipbreukelingen van de Engelse driemaster „Premier”, die op de kust in brand was geraakt. De „Premier” (capt. W. Brownzigg) was op de Karang Oedjong tussen Boelongan en Berouw en be-Noorden Koetei vastgelopen en in brand geraakt. De bemanning was te Goenoeng Teboer geland. Ze werd door Z.M.’s schoener „Egmond” afgehaald en naar Bandjermasin gebracht, vanwaar ze met het particuliere schip „Mandoer” naar Batavia werd gezonden en verder per „Tartar” naar Singapore doorgestuurd. De zaak was evenwel door een Nederlandse ambtenaar geregeld, wat niet verhinderde dat Sir Belcher de Sultan dwong de Nederlandse vlag neer te halen en hem vertelde dat Engeland een veel grotere natie was dan Holland. Hij sloot een tractaat, dat werd bezegeld met zijn familiewapen.

Op dergelijke wijze werden in die dagen de handelsovereenkomsten in de zgn. vrije wereld tot stand gebracht. De Regering zal dus de activiteiten der „avonturiers” in het oog hebben gehouden, voornamelijk ter bescherming van de bevolking, doch ook van de Nederlandse handel. En dit kan dan de reden zijn geweest, dat de handelingsdezer „merchant adventurers” te boek werden gesteld, terwijl aan eigen landgenoten in die geest practisch geen aandacht werd geschonken.

Dat de Regering reden had het doen en laten van de vreemdelingen in het oog te houden en te signaleren is reeds uit verschillende voorbeelden, die wij vertelden, gebleken. Lang niet altijd

1817 — Schepen in de baai van Saparoga. Op de voorgrond rechts en links resp. de linieschepen Evertsen en Nassau.

(Anoniem gekleurde tekening in het Scheepvaartmuseum te Amsterdam)

waren de bedoelingen even nobel voor een vreedzame handel. Zo werden in 1827 Engelse brikken gesignaleerd in de Lampongs- en Wijnkopersbaai, kennelijk met de bedoeling daar smokkelhandel te drijven. De korvetten „Anna Paulowna” en „de Haan” werden voor onderzoek uitgezonden. Ook moest de Marine worden ingeschakeld voor Poeloe Nias, waar 3 onder Franse vlag varende vaartuigen 120 mensen hadden gevangen genomen en als slaven meegevoerd.

Bezorgder de smokkelaars handel en scheepvaart veel last en nadeel, nog meer was dat het geval met de zeerovers (orang perampakt zoals men ze noemde) waartegen telkens expedities ondernomen moesten worden. Dat dit met de primitieve middelen uit die dagen niet altijd even voorspoedig ging, moge blijken uit courantenverslagen van 1811.

De luitenant bij 's Keizers Marine A.J. Meyer, (met de Keizer werd bedoeld Napoleon. Er moest trouw en gehoorzaamheid worden gezworen aan Zijne Majesteit, den Keizer der Fransen, Koning van Italië, Beschermers van het Rijnverbond, Bemiddelaar van het Zwitserse Bondgenootschap. De Hollandse vlag moest tegen de Franse Keizerlijke vlag worden verwisseld) met vier kanonneerboten en een sijajap tusschen de Kalkoens-eilanden kruisende, ontdekte den 21 van lentemaand j.l. met zonsondergang 14 zeerovers zuidoost van zich. Des nachts bij uitgedane tichten op hen jagt makende, haalde hij ze te één uur in, en met zijn boten tusschen hen ingekomen ten afstand van

een halve scheeps lengte begon hij op hen te vuren. Groot was hunne verrassing op dat oogenblik, maar hem echter schielijk begrijpende beantwoordden zij met een aanhoudend vuur. Ten 2 uren hoorde men onder hen een algemeen gepraai aan elkander, waarop zij den luitenant aan weerskanten aan boord roeiden en zochten te enteren. De boot kreeg veel gekwetsten door houten pijlen, de luitenant zelf kreeg er ook eenen in het rechterbeen; doch des niet-tegenstaande werden de rovers met veel verlies afgeslagen. Ten 3 uren, wanneer hun vuur verzwakte en zij zochten weg te komen, deed de luitenant sein om te enteren, doch in het henen roeijen door een schrootkogel aan de linkerborst gekwetst rakende, was hij genoodzaakt dit voornemen te staken, daar toen de bedaardheid bij het volk begon te ontbreken. Eene zware regenbui vervolgens ontstaan, begunstigde de vlucht der roovers. Met den dag zag men dezelve verre vooruit, doch nu niet meer dan 10, waarvan er 5 gesleept werden”.

Hoewel dus wel enkele gewonden aan marine-zijde kwamen allen blijkbaar levend weer in de thuishaven aan. Minder goed kwamen in 1817 de opvarenden van Z.M.'s kanonneerboot no. 1 er af, hetwelk kruisende bij de hoek Auwer-Auwer een vrij hevig gevecht uitstaande had met een Inheems vaartuig „gesuspecteerd een zeeroover te zijn geweest”, waarbij de commandant alsmede een kadet sneuvelde.

Ook de kanonneerboot „de Vrede” onder luitenant C. Beckman werd in 1807 op de rede van Indramayoe door

roversvaartuigen aangevallen en overmeesterd. Een gedeelte der bemanning wist per sloep de wal te bereiken. De commandant sprong over boord en verdronk.

Overal waren zeerovers die op vreedzame koopvaarders loerden. De Westkust van Borneo vormde met de Noord- en Oostkust een groot roofnest, ondanks de gevoelige slagen die zo nu en dan aan de zeerovers werden toegebracht. De Tobelorezen waren de schrik van de Molukken, de Lingga-rovers die van het Westelijke deel van de Archipel. Tontali op de N.W.-kust van Celebes stond, evenals Mandar, bekend als een plaats van waaruit Straat Makassar onveilig werd gemaakt. Gehele roofvloten verschenen in de Archipel van de Philippijnen. (Gedenkboek Nederlandsche Handel Maatschappij).

In 1803 werd het Engelse schip „Suzanna” (capt. Drysdale) nabij Pontianak overvallen en uitgemoord. Hetzelfde lot onderging in 1806 de „Commerce” (capt. Hopkins). De rovers maakten met de bemanningen meestal korte metten en de overmeesterden mochten al van geluk spreken als ze gevangen werden genomen om als slaven te worden verkocht. De rovers wisten dat wanneer ze in handen van het gerecht vielen, ze in de meeste gevallen gehangen werden. De inheemse bemanning van een kruisprauw kreeg in 1820 een extra maand soldij voor het overmeesteren van een roversvaartuig. Het hoofd Tonko Salé en zes anderen werden ter dood veroordeeld. Werd een bemanning gevangen genomen dan hadden ze een kleine kans ontzet of vrijgekocht te worden. Zo werden 6 Engelse matrozen van de „John Bull” te Sambas losgekocht voor f 328.— en per „Isabella” (capt. Forster) naar Singapore gezonden.

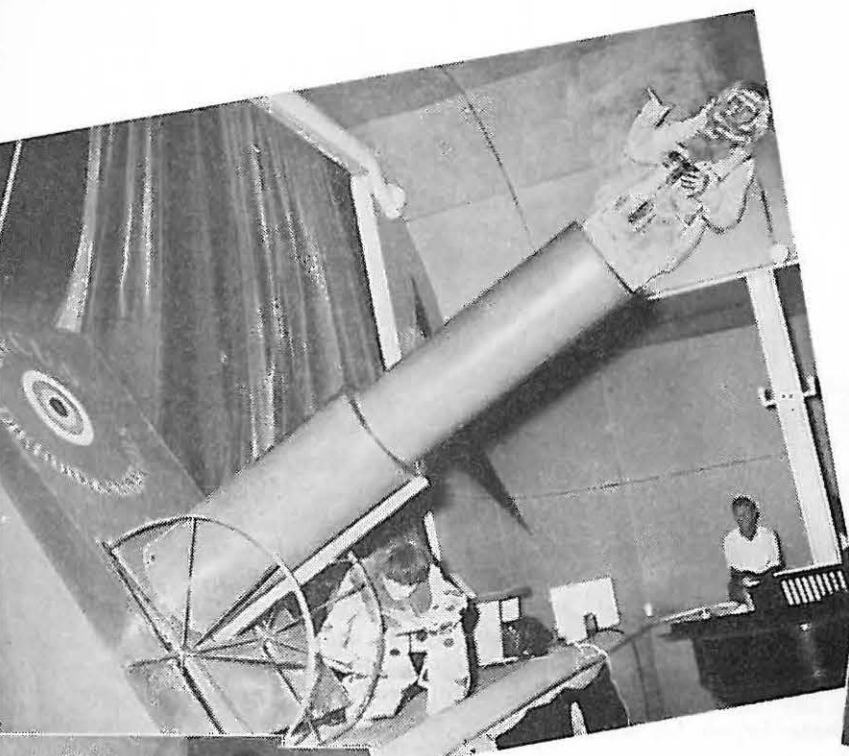
Duurder werd de sergeant Niemeyer getaxeerd, waarvoor door de gouverneur van Makassar aan de rovers van Da Eny Matona \$ 500.— moest worden neergelegd.

(wordt vervolgd.)

Sint Nicolaas bezoekt K.P.M.-kinderen

Op Zondag 5 December jl bezocht Sint Nicolaas, vergezeld van 2 zijner Pieten, de KPM-kinderen in het Podium-theater te Djakarta.

Het was ongetwijfeld voor de kinderen een verrassing toen plotseling het doek opging en zij St. Nicolaas, die met zijn vliegtuig in de Sahara een noodlanding had gemaakt, in de woestijn zagen rondlopen. Kon de Goed Heiligman nog op tijd in Djakarta aankomen?

Eind goed, al goed. Sinterklaas werd door een kanon van een in de woestijn gestrand circus naar Djakarta afgeschoten en kon zodoende toch nog op tijd bij de KPM-kinderen in het Podium verschijnen.

(foto's: Studio Tong & Tim)

ONS SPORT-nieuws

HOCKEY.

Sinds het begin van het hockeyseizoen in November j.l. is er op hockey-gebied in Djakarta nogal wat gebeurd.

Door de vele mutaties welke in het afgelopen jaar hebben plaatsgevonden — diverse leden zijn overgeplaatst, anderen met Europees verlof gegaan — komen wij in de a.s. competitie slechts met 1 elftal uit, in plaats van met 2 elftallen zoals in het vorige seizoen.

Aangezien ook de andere hockey-verenigingen door mutaties onder haar leden geen elftallen van gelijke sterkte als waarmee men het vorige seizoen de competitie beëindigd heeft op de been kan brengen, werd op de Algemene Vergadering van de Persatuan Hockey Djakarta besloten tot het doen spelen van classificatiewedstrijden, met het doel te komen tot 3 klassen, met in elke klasse zoveel mogelijk elftallen van gelijke sterkte. De classificatiewedstrijden zijn inmiddels verspeeld.

Wij hebben hierin strijd moeten leveren tegen Sportclub II, Combinatie I, BOX, B.V.C. II en I.S.C.I.

De uitslagen waren:

Sportclub II	—	K.P.M.	0 — 1
Combinatie I	—	K.P.M.	0 — 2
BOX	—	K.P.M.	1 — 2
B.V.C. II	—	K.P.M.	6 — 0
IiSiCi I	—	K.P.M.	3 — 0

Eindresultaat: 6 winstpunten uit 5 wedstrijden waarmee wij ons definitief in de 1e klasse zagen geplaatst.

De competitie neemt nu een aanvang en als eerste wedstrijden staan op het programma:

Zondag, 19/12-'54 Sportclub II — K.P.M.
Zaterdag, 8/1-'55 K.P.M. — V.I.C. I
Zaterdag, 15/1-'55 U.V.S. I — K.P.M.

Voorts werd besloten om naast de wedstrijden in competitieverband zoveel mogelijk vriendschappelijke wedstrijden te spelen.

Als eerste wedstrijd in deze serie zal op Dinsdag, 21 December een K.P.M.-team uitkomen tegen het hockey-team van het C.A.S.-Lyceum.

De uitslagen van bovenvermelde wedstrijden hopen wij in het volgende nummer te kunnen geven.

TAFELTENNIS.

Na een rustpoos van enige maanden zijn wij dan m.i.v. 1 December jl. weer enthousiast begonnen aan het nieuwe seizoen 1954-1955.

Evenals afgelopen seizoen werd de wekelijkse trainingsavond weer vastgesteld op Donderdagavond en wij vertrouwen dan ook dat zoveel mogelijk leden op deze avonden aanwezig zullen zijn!!

Dit jaar zal het accent zoveel mogelijk op het spelen van wedstrijden worden gelegd, teneinde de zo noodzakelijke en velen van ons nog ontbrekende wedstrijdroutine op te doen. Afgelopen maand kwam van deze wedstrijden nog weinig terecht gezien de feestdagen en de vele vacatiegangers, doch deze maand zullen wij toch full speed beginnen.

Komt u Donderdagavond ook in het Logeergebouw??

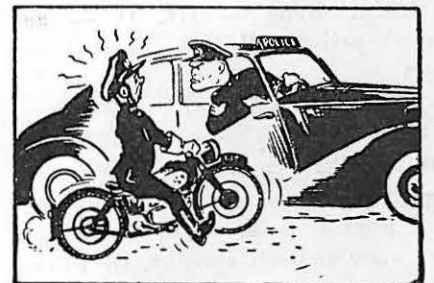
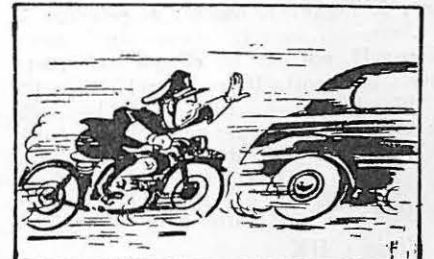
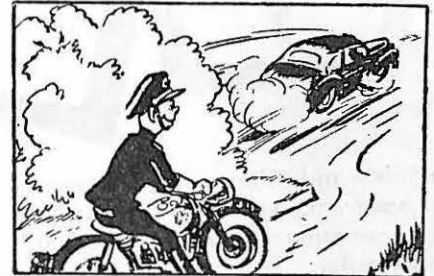
BADMINTON.

Aan het badminton-tournoi, dat op 19 en 30 November jl. werd gehouden, werd door acht doubles deelgenomen. Helaas was het ditmaal uitsluitend personeel van het hoofdkantoor dat had ingeschreven; van Tg. Priok en Petamburan had niemand zich opgegeven. De beker werd uiteindelijk gewonnen door de double Sunjoto-Roga. Wanneer deze heren kans zien ook het tournoi, dat het volgende jaar zal worden gehouden, te winnen blijft de beker definitief in hun bezit.

Visserlatijn

Een visser had in de loop der jaren zulk een beruchte reputatie gekregen vanwege het gewicht van de vissen die hij ving, dat hij besloot, zelf een weegschaal te kopen. Voortaan liet hij iedereen, die hem niet geloofde, triomfantelijk het gewicht van zijn vis zien. Op zekere dag leende de dokter uit het dorp de weegschaal van de visser, omdat de zijne stuk was. De pasgeboren baby woog vijf en twintig pond.....

Bij vroeg opstaan gaat het er alleen maar om, de geest te laten zegevieren over de matras.

K.J.C.P.L. - K.P.M.

Combinatie-spirit tot in de kombuis!

Aan boord van het ms. „Roggeveen” prijkte op het lunch-menu van 2 December jl. o.a. als gerecht:

combination-salad

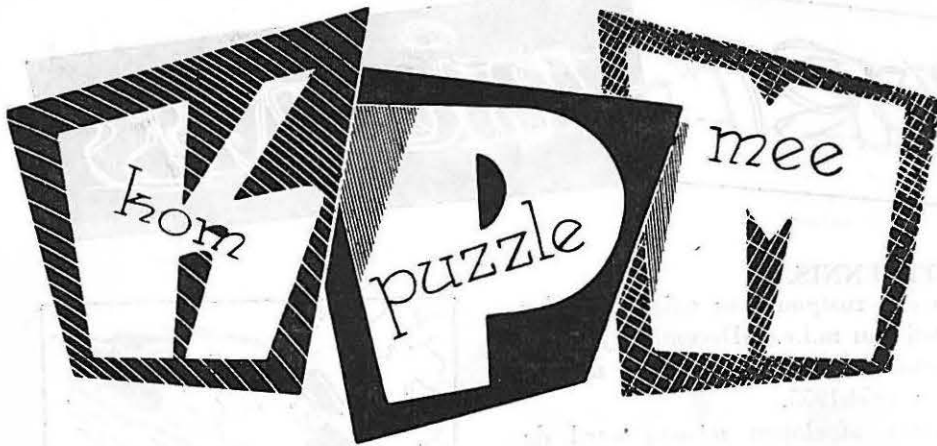
Zo moet het wezen!

Bijdrage aan het Vas Dias-Sportfonds

Het Bestuur van de KPM Sportvereniging ontving van de afgetreden President-Directeur Iken een belangrijke gift voor het Sportfonds.

Namens alle leden van onze Vereniging danken wij de heer Iken voor deze sympathieke geste.

Het Bestuur

De juiste oplossing van het progressieve anagram, voorkomende in het November-nummer van „de Uitlaat”, luidt als volgt:

1. geen; 2. negge; 3. leggen; 4. gelogen; 5. veer; 6. vrees; 7. servet; 8. streven; 9. deel; 10. delen; 11. edelen; 12. ellende; 13. port; 14. sport; 15. sproet; 16. protest; 17. rest; 18. sterk; 19. ekster; 20. streken; 21. leeg; 22. engel; 23. Geleen; 24. kegelen; 25. trom; 26. storm; 27. stomer; 28. stromen.

De eerste prijs van Rp. 25,— is bestemd voor: Mevr. A. Ali Imbran — HK II — Afd. Claims/HK

Tan Khim Beng — HK II — ag. De tweede prijs van Rp. 15,— gaat naar: Asahan

De derde prijs van Rp. 10,— is toegekend aan: R. Elliott — loc.empl. Ink. & Mag.dienst/Tg. Priok.

Voor deze maand komen wij met een nieuwe puzzle, waarvan onderstaande opgave voor zichzelf spreekt. De uiterste datum van inzending hebben wij vastgesteld op 20 Februari a.s. Wij verwachten weer vele inzendingen; tenminste als u ook mee doet!

Voor inzenders gelden de volgende voorwaarden:

1. Inzendingen, welke duidelijk van naam en adres zijn voorzien, te richten aan: De redactie van „de Uitlaat” p/a K.P.M. Medan Merdeka Timur 5 Djakarta.
2. Onduidelijk geschreven oplossingen worden zonder meer ter zijde gelegd.
3. Voor juiste inzendingen zijn 3 geldprijzen beschikbaar gesteld:
 - 1 prijs van Rp. 25,—
 - 1 „ „ Rp. 15,—
 - 1 „ „ Rp. 10,—
 Bij meerdere goede oplossingen beslist het lot.
4. Over oplossingen en/of toekenning der prijzen kan NIET worden gecorrespondeerd.

Kaas

Een meneer, die in een kruidenierswinkel stond, wees naar een stuk groezelige kaas en vroeg: „Wat is dat voor soort, kruidenier?” „Die kaas is uit het buitenland gedepoteerd,” antwoordde de kruidenier.

„U bedoelt zeker geïmporteerd?” zei het vriendelijke heertje.

„Proef ze eerst maar eens,” was het grimmige antwoord.

Rondvlucht.

MacTavish woonde met zijn vrouw bij een vliegveld en zou ook graag eens een rondvlucht gemaakt hebben. Maar de prijs was te hoog. Op een dag overwon hij zijn schroom en vroeg de piloot van een rondvlucht-toestel, of hij niet voor de halve prijs mee kon, met zijn echtgenote. De vlieger zeide: „Je mag zelf voor niets mee, Schot, op één voorwaarde, dat jij of je vrouw ook niet één keer gilt, wat er ook gebeurt. Gilt één van jullie, dan betaal je de dubbele prijs. Accoord?”

„Top,” zei MacTavish.

De piloot voerde een reeks van angstwekkende stunts uit — loops, barrel rolls, sideslips en wat niet al en hij eindigde met een vervaarlijke duik, de bekende „nose dive”. Van de passagiers kwam echter geen geluid. Na de landing nam de piloot zijn helm af en zeide:

„Nou, gefeliciteerd hoor, je hebt de prijs ten volle verdiend!”

„Ja, dat is in orde,” antwoordde MacTavish, „maar ik had ’t bijna verloren — toen mijn vrouw uit het toestel viel.....”

HONINGRAATPUZZLE

De woorden, welke moeten worden ingevuld, beginnen allen in het vakje onder het getal en draaien in de richting van de wijzers van de klok. Elk woord bestaat dus uit 4 letters.

1. Pas; 2. oud IJslandse literatuur; 3. goed gekookt; 4. drank; 5. verfstof; 6. luthof; 7. tegen; 8. plaats in Gelderland; 9. venster; 10. God der liefde; 11. God der liefde; 12. putemmertje; 13. staat in Azië; 14. vervelend; 15. roemen; 16. zonderling; 17. zangstuk; 18. zwemvogel; 19. nobel; 20. Turkse munt; 21. gemeen; 22. opgeld; 23. stekelvarken; 24. deel van een trap; 25. groot water; 26. avondcostuum; 17. onbehaard; 28. deel van een boom; 29. bloedvat; 30. geneesheer.

